PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo | Cena 60 lir | Leto XXIV. Št. 262 (7155) | TRST, sreda, 13. novembra 1968

NA KONGRESU ZDRUŽENE POLJSKE DELAVSKE PARTIJE

Brežnjev o hegemoniji partije SZ glede razvoja socialističnih držav

Govoril je tudi Ulbricht, ki pravi, da je bila vojaška intervencija v ČSSR nujna zaradi «revizionistov» - Delegacija KPI v Moskvi «Rdeča zvezda» o sovjetskih vojnih ladjah v Sredozemlju

VARŠAVA, 12. — Na petem kongresu poljske združene delavske partije je danes govoril generalni tajnik KP SZ Leonid Brežnjev, ki je pričel s poveličevanjem Gomulke «zvestega sinu poljskega delavskega razreda in izrednega aktivista mednarodnega delavskega gibanja».

Brežnjev je nato nadaljeval, da imperialistične sile sedaj skušajo z zamaskirano taktiko izvajati subverzivno akcijo v notranjosti socialističnih držav, da bi vplivale na njih gospodarski razvoj, ustvarjale razdor in da pri tem podpirajo nacionalistične težnje, da bi lahko prijeli za vrat vsako posamezno državo.

Brežnjev pravi, da se ne sme popustiti buržoazni ideologiji in je nato nadaljeval: «Ni slučajno, da so revizionisti vseh barv nosilci buržoaznih tendenc, skušali ošibiti komunistične partije, oslabiti njih organizacijsko osnovo, demokratični centralizem in partijsko disciplino». Po Brežnjevu teorije, da partija ne bi smela dirigirati gospodarski, kulturni in upravni razvoj družbe, pomenijo «vodo na mlin onim, ki se hočejo vrniti nazaj h kapitalizmu.

Treba je okrepiti enotnost partije in je za komuniste vseh socialističnih držav življenjskega pomena, da se vedno bolj krepi njih socialistična solidarnost.

Leonid Brežnjev

V govoru je Brežnjev izrecno podčrtal velik pomen moskovske konference komunističnih partij in je dejal, da bo sovjetska partija naredila vse, kar je v njeni moči, da se bodo priprave uspešno zaključile.

Bistveno je, da so komunisti socialističnih držav združeni. V tej zvezi je Brežnjev dejal: «Komunistična partija Sovjetske zveze se bo vedno zavzemala za opredelitev konkretnih oblik socialističnega razvoja v vsaki socialistični državi, kadar pa je socializem v neki deželi ogrožen, pa ne gre več za vprašanje tistega naroda, temveč za vprašanje, ki zanima vse socialistične države.»

V zvezi z «visoko pomočjo bratskemu narodu» pa pravi Brežnjev, da gre za izjemni primer, do katerega je lahko prišlo samo v okviru sovražne dejavnosti, ki predstavlja nevarnost za splošne interese socialističnega bloka.

Glede različnih stališč med komunističnimi partijami je Brežnjev mnenja, da imajo določene razlike začasni značaj in da bodo izginile, čim bo razvoj dogodkov dokazal bistvo vrašanj.

Retorično je tudi ugotovil, da so socialistične države za spoštovanje suverenosti drugih držav in proti vmešavanju v notranje zadeve, vendar pa je dodal: «Za nas komuniste ima poseben značaj okrepitev in obramba suverenosti tistih držav, ki so šle na pot izgradnje socializma». S tem je Brežnjev tudi uradno proglasil načelno stališče, da se lahko Sovjetska partija neposredno vmeša v notranje zadeve socialističnih držav, kadar smatra to za potrebno s svojih vidikov.

Podobno misel je s teoretičnega vidika tudi drugače utemeljil, ko je dejal, da lahko vsaka socialistična država sama izbira oblike in način socialističnega razvoja, vendar pa je istočasno podčrtal, da «obstajajo splošna pravila izgradnje socializma in njih opuščanje pomeni opustitev socializma».

Pohvalil je poljsko vodstvo, da je politika združene poljske delavske partije primer pravilne marksistično-leninistične politike in zvestobe načelom marksizma-leninizma.

Danes je spregovoril tudi vodja vzhodnonemške komunistične partije Ulbricht, ki je najprej ugotovil, da je tesno povezana usoda Nemške demokratične republike in Poljske in da zaradi tega upoštева pomembnost nezlomljivega zavezništva v borbi proti imperialistični in agresivni zahodnonemški politiki. Ulbricht je obdolžil socialdemokratske politike, češ da so obljubili priznanje Vzhodne Nemčije, kar bi pomenilo prvi korak k pomirjenju in da niso držali obljube.

Glede Češkoslovaške je dejal, da so želeli najti politično rešitev, da pa so njih napore preprečile «revizionistične sile, ki niso izpolnile bratislavskega dogovora, zato je bilo nujno izvesti enotno vojaško akcijo za pomoč».

Ostali govori, ki so jih imeli člani centralnega komiteja in drugi delegati na kongresu poljske partije, niso prinesli nič novega, ker gre očitno za tipično v naprej pripravljen kongres na starih pozicijah. Glede govora Brežnjeva pravijo opazovalci, da je bil celo v določeni meri umirjen, ker ni neposredno napadel raznih partij, ki se niso strinjale z zasedbo Češkoslovaške. To spravljajo v zvezo z izjavami o moskovski konferenci komunističnih partij, katere važnost je Brežnjev izrecno podčrtal in o kateri se bo vršil 17. novembra v Budimpešti pripravljalni sestanek. Brežnjev je tudi pristal na razlike, ki lahko obstajajo med partijami, pri čemer je celo dodal, da «lahko obstajajo dalj časa».

Poljske oblasti niso izdale posebnemu dopisniku glasila Zveze komunistov Jugoslavije «Borba» opolnomočenja, da lahko prisostvuje na kongresu, kar so obrazložili «s tehničnimi razlogi». «Borba» pa ugotavlja, da gre za diskriminacijo. Kot je znano, jugoslovanske komuniste niso povabili na kongres, kot tudi niso povabili kitajsko in albansko partijo.

Sinoči je prispela v Moskvo delegacija italijanske komunistične partije, o čemer danes poroča glasilo KP SZ «Pravda». Delegacijo vodi Berlinguer in so jo na letališču pozdravili član političnega urada in tajnik CK Andrej Kirilenko, tajnik CK Ponomarjov in drugi partijski voditelji. «Pravda» piše, da je do obiska prišlo na vabilo sovjetske partije.

Ta obisk ima mnogo sličnosti z obiskom predstavnikov francoske partije, katere delegacijo je vodil tajnik Waldeck Rochet. Zelo verjetno bodo razpravljali predvsem o tezah italijanske partije za bližnji kongres, ki bi moral biti 26. januarja. Znano je, da je italijanska partija v teh tezah razvila originalno teorijo o «enotnosti v različnosti» in da se ne strinja s stališči SZ o splošnih in enakih značilnostih socializma, kot je to tudi prišlo do izraza na kongresu poljske partije. Seveda se različna stališča konkretno nanašajo tudi na oceno dogodkov v ČSSR.

Glasilo obrambnega ministrstva «Krasnaja zvezda» danes ponovno no obravnava položaj sovjetskega vojnega ladjevja v Sredozemskem morju, kot je o istem vprašanju že včeraj pisalo glasilo vlade «Izvestja». Tudi glasilo rdeče armade ponavlja «geografsko» tezo, češ da je Črno morje sestavni del Sredozemskega morja in se nato usaja nad «zapadnim reakcionarnim tiskom», ki se ne joče nad «izgubljenim ravnovesjem», temveč nad dejstvom «da ne obstaja več svoboda prodora pod izključno voljo ameriških imperialistov» Obstoj sovjetskega vojnega ladjevja v Sredozemskem morju naj bi predstavljal obrambo miru, ker te ladje ne bodo dopustile, da bo ameriška šesta flota nekaznovano izvajala svojo agresivno politiko.

Iz Prage poročajo, da so prvikrat po avgustu uvedli omejevalne ukrepe za potovanja na Zapad, pri čemer gre za sedaj za vladno izjavo, da bodo ta potovanja nadzorovali in omejili in da bodo kasneje objavili podrobnosti.

V Franciji zvišali obrestno mero

PARIZ, 12. — Zvečer so sporočili, da je francoska banka zvišala obrestno mero od 5 na 6 odstotkov.

Zvišanje obrestne mere skupno z drugimi ukrepi so odredili z namenom, da zajezijo beg kapitala iz države, in da se pobijajo inflacionistične tendence, ki so se začele javljati na vseh sektorjih.

Lemnitzer na zasedanju NATO

BRUSELJ, 12. — General Lemnitzer, vrhovni poveljnik NATO v Evropi, je izjavil na zasedanju skupščine, da češkoslovaški dogodki dokazujejo, da se je vojaško ravnotežje v Evropi bistveno spremenilo v škodo Zahoda. General pravi, da SZ in njeni zavezniki varšavskega pakta razpolagajo s pomembnimi takoj uporabljivimi zemeljskimi, zračnim in morskimi silami in da mora tudi NATO razpolagati s podobnimi silami, drugače pa postaja nekak «mit».

Ameriški general pravi, da ima NATO samo obrambni značaj, da nikogar ne ogroža in da je to tudi prišlo do izraza pri češkoslovaških dogodkih. Vendar pa prav ti dogodki dokazujejo odločnost SZ, kadar gre za njene življenjske interese.

Cliffordove izjave o Vietnamu

WASHINGTON, 12. — Ameriški tajnik za obrambo Clifford je na tiskovni konferenci izjavil, da ima Johnson «ustavno odgovornost» nadaljevati pariška pogajanja s Severnim Vietnamom ne glede na odločitev Južnega Vietnama, da se pogajanj udeleži ali ne.

Clifford je dejal, da bi ZDA želele razgovore ob navzočnosti sajgonskega predstavnika, ter je izrazil upanje, da bodo sajgonski voditelji poslali svoje predstavnike v Pariz.

Zatem je Clifford izjavil, da ZDA niso menjale svoje politike glede bombardiranja Severnega Vietnama, «čeprav topniško obstreljevanje ameriških čet s severnovietnamskih položajev na demilitarizíranem področju in napadi na nekatere južnovietnamske vasi pomenijo kršitev sporazuma splošnega značaja, ki je bil dosežen s Hanojem.» Dejal je, da «ti napadi niso še zavzeli takega obsega, da bi povzročili spremembo ameriške vojaške politike».

Clifford je nato dejal, da so se ZDA jasno sporazumele s Sajgonom, da se bo Južni Vietnam udeležil pariških razgovorov, toda zadnji trenutek so sajgonski voditelji sprožili vrsto ugovorov. To se je zgodilo prav tisti dan, ko je Johnson sporočil konec bombardiranja Severnega Vietnama. Clifford je nato dejal, da je Johnson kljub temu sklenil ukiniti bombardiranje.

Titov odgovor Brežnjevu

MOSKVA, 12. — Ansa poroča, da je jugoslovanski poslanik v Moskvi izročil danes članu političnega urada KP SZ Andreju Kirilenku pismo predsednika Tita za Brežnjeva v odgovor na pismo, ki ga je Brežnjev poslal Titu 19. oktobra.

DAN BORBE KMETOV FURLANIJE - JULIJSKE KRAJINE

Kmetje zahtevajo od dežele novo kmetijsko politiko

Veliko protestno zborovanje na Trgu sv. Antona - Na zborovanju so opozorili na številna vprašanja, ki se morajo nujno rešiti, da se prepreči propast kmetijstva

Povorka italijanskih in slovenskih kmetov po mestnih ulicah ob včerajšnji deželni demonstraciji v Trstu

Toliko kmetov kot včeraj Tržačani že dolgo niso videli po mestnih ulicah. Prišli so iz vse dežele: z desnega brega Tilmenta, iz hribovitih pordočij pordenonske pokrajine, Karnije, Beneške Slovenije, iz furlanskih nižinskih vasi, z Goriškega in seveda tudi naši slovenski in italijanski kmetje od Nabrežine do miljskih hribov.

Okrog 2000 kmetov, spolovinarjev in poljskih delavcev se je zbralo včeraj ob 10. uri na trgu pred železniško postajo, od koder so krenili po ulicah Ghega, Carducci, Trgu Goldoni, Korzu, Borznem trgu do Trga Unità, kjer so se za kratek čas ustavili pred sedežem predsedstva deželnega sveta in nato krenili na Trg sv. Antona, kjer je bilo veliko deželno zborovanje.

Povorka je napravila po mestnih ulicah globok vtis med prebivalstvom, ki skoraj ni moglo verjeti, da se je v našem mestu zbralo toliko kmetov, da so prišli v glavno mesto dežele demonstrirat in zahtevat pravico do življenja, do razvoja in napredka svojih malih kmetijskih posestev, pravico do dela zase in za svoje družine. Napisi v italijanščini in slovenščini, ki so jih demonstranti nosili v povorki, so marsikaterega meščana opozorili na vprašanja, na katera je v svoji delovni vnemi popolnoma pozabil, ali pa mu sploh niso bila do včeraj niti znana.

«Kmetje Furlanije-Julijske krajine zahtevajo od deželne uprave novo kmetijsko politiko».

«Protestiramo proti nenehnemu razlaščanju slovenske zemlje».

«Nočemo biti državljani druge kategorije».

«Veleposestniki uničujejo kmetijstvo».

«Vsem enako socialno zavarovanje».

«Vodo po znižani ceni», in še nešteto drugih napisov je opozarjalo na zahteve, ki jih kmetje postavljajo in ki jih pristojne oblasti ne morejo več ignorirati, če hočejo preprečiti propast kmetijstva v deželi.

(Nadaljevanje na 4. strani)

IZJAVE TAJNIKA OZN U TANTA

Poslabšale so se razmere milijona arabskih beguncev

V pričakovanju nadaljnjih diplomatskih korakov v zvezi z Jarringovim posredovanjem

NEW YORK, 12. — Glavni tajnik OZN U Tant je izjavil, da so se razmere več kot milijona arabskih beguncev, ki so bili izgnani s svoje zemlje po ustanovitvi Izraela leta 1948, poslabšale zaradi lanske vojne.

U Tant je izjavil, da bo prihodnje leto potrebno 42 in pol milijona dolarjev (nad 26 milijard lir) za pomoč beguncem, t. j. pet milijonov dolarjev več kakor pred lansko vojno. Pripomnil je, da si ni moč misliti, da bi agencija OZN na pomoč beguncem prenehala svoje delovanje.

U Tant je govoril v posebnem političnem odboru OZN, ki je začel sinoči razpravo o arabskih beguncih v Palestini.

Iz Jeruzalema poročajo, da bo imela tamkajšnja vlada v četrtek izredno sejo, na kateri bo zunanji minister Eban poročal o svojih razgovorih v New Yorku z Jarringom. Danes je Eban prišel iz New Yorka v London, kjer je izjavil, da se morajo nadaljevati diplomatski poizkusi in da po njegovem mnenju nima Jarring nobenega namena opustiti svojih prizadevanj.

V New Yorku pa je medtem izraelski poslanik izjavil, da bodo ZDA izročile Izraelu 50 reakcijskih letal «Phantom», še preden bo Johnson prepustil oblast Nixonu.

Egiptovska vlada je povabila v Kairo podpredsednika sovjetske vlade Mihaila Efremova, ki se zanima za gospodarsko industrijske zadeve. Efremov je odpotoval danes iz Moskve. Kairski list «Al Ahram» poroča o vojaških manevrih, ki so bili v ponedeljek v nekem kraju ob Sueškem prekopu ob navzočnosti Naserja in drugih članov vlade.

Isti list poroča, da zunanji minister razmišlja sedaj o svoji nadaljnji dejavnosti po neuspehu Jarringovih prizadevanj. List dodaja, da se Riad sedaj posvetuje z vladami drugih arabskih držav, preden zavzamejo skupno stališče do najnovejšega razvoja v OZN. Zatem poroča list, da bodo zunanji ministri Brazilije, Sierre Leone, Madagaskarja in Vzhodne Nemčije v prihodnjih tednih uradno obiskali Kairo na vablio Riada.

V Amanu je jordanski predstavnik obtožil izraelske sile, da so davi streljale na jordanske vojake na vzhodnem bregu reke Jordan. Jordanski vojaki so odgovorili na streljanje, ki je trajalo dvajset minut.

Kakor zatrjujejo v libanonski prestolnici, je skupina uglednih državljanov s področij, ki so jih zasedli Izraelci, poslala kralju Huisenu spomenico s pozivom, naj sestavi «močno narodno vlado», da bo moč mobilizirati vse sile za boj proti Izraelu. Spomenica zahteva, naj jordanska vojska uvede orožje, ki naj ne bo ameriške izdelave, naj utrdi vzhodni breg reke Jordan, naj mobilizira in vojaško vežba vse prebivalstvo, naj okrepi arabsko solidarnost, odpusti imperialistične agente iz vladnih uradov in naj naveže tesnejše vezi z državami, ki podpirajo Arabce v protiizraelskemu napadu.

NA ENOTEN POZIV SINDIKATOV CGIL, CISL IN UIL

Jutri v Italiji splošna stavka za ureditev pokojninskega sistema

Razgovor predsednika republike s predsednikom vlade in tajnikom KD - V senatu razprava o poplavah

RIM, 12. — Sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL so potrdile splošno 24-urno stavko, ki bo jutri v zvezi z zahtevami o reformi pokojnin. Sindikalne organizacije se ne zadovoljujejo z odgovorom vlade in menijo, da je včerajšnji odgovor ministra Bosca nezadovoljiv in da se v bistvu ne razlikuje od odgovora, ki so ga prejele na sestanku med sindikati in ministrom 5. novembra.

Stavka bo splošna in bo zajela vse sektorje industrije, trgovine, kredita, kmetijstva itd. Dejansko so stavke oproščeni samo novinarji in tiskarji dnevnikov, kar so sindikalne organizacije izrecno sklenile, da omogočijo obveščanje javnosti o tem pomembnem dogodku.

Sindikalne organizacije so prejele v zvezi s stavko pozdravne telegrame in solidarnostne izjave kategorij, ki se običajno stavk ne udeleže. Tako je celo združenje voditeljev podjetij solidarno s stavko, čeprav je istočasno pozvalo člane, da opravljajo normalne upravne posle.

Glede političnega položaja obstaja določeno zatišje v pričakovanju zasedanja vsedržavnega sveta KD, ki se bo sestal prihodnji teden in ki bo sklepal o stališčih kongresa in centralnega komiteja PSI ter o resolucijah republikanskega kongresa. V bistvu gre za odgovore na konkretna vprašanja o pogajanjih za sestavo nove vlade, ki naj bi imela točno določen program in je torej celotno vprašanje sedaj ponovno prepuščeno demokristjanom.

V tej zvezi so bili verjetno tudi razgovori predsednika republike Saragata, ko je danes sprejel najprej predsednika vlade Leoneja, kasneje pa političnega tajnika krščanske demokracije Rumorja.

V senatu je bila obsirna razprava o poplavah v Piemontu, ki so povzročile toliko človeških žrtev in materialne škode. Na seji senata je bil prisoten predsednik vlade Leone, poročali pa so: ministra Restivo in Sedati ter podtajnik za industrijo Savio.

V poslanski zbornici pa je bil v ospredju zakon, ki določa integracijo sredstev ENI za 211 milijard lir, o čemer je že prej razpravljal senat.

50-letnica avstrijske republike

DUNAJ, 12. — Ob 50-letnici avstrijske republike (12. novembra 1918) je imel avstrijski parlament slovesno sejo, na kateri sta govorila predsednik Jonas in predsednik poslanske zbornice Alfred Maleta.

Predsednik Jonas je govoril o velikih težavah in negotovosti, v katerih se je rodila republika po zrušitvi avstro-ogrske monarhije, o neurejenih političnih in gospodarskih razmerah in o «poraznih» pogojih državne pogodbe zlasti z izgubo Južne Tirolske. Govoril je zatem o tragičnih dogodkih leta 1934, o nacistični okupaciji leta 1938 in o preporodu leta 1945. Govoril je dalje o sodelovanju dveh največjih političnih strank, o uveljavitvi državne pogodbe leta 1955, o gospodarskem dvigu in o drugih uspehih Avstrije.

Študentovski nemiri v Mehiki in na Japonskem

CIUDAD MEXICO, 12. — Do hudih spopadov med študenti in policijo je prišlo v Puebli, prestolnici države istega imena. Policija je študente razgnala s solzilnimi bombami, poklicala pa je na pomoč tudi vojsko.

TOKIO, 12. — Stavkajoči študentje fakultete za literaturo so danes osvobodili dekana fakultete prof. Kentara Hayashija, ki so ga imeli osem dni zaprtega. Ker se je slabo počutil, so ga sami peljali v bolnišnico. Imeli so ga za talca v upanju, da bodo akademske oblasti preklicale kazen nekemu študentu, ki je napadel nekega profesorja.

To je samo en dogodek v nemirih, ki so po 10-mesečni napetosti dovedli do prekinitve dela na fakulteti. Nemiri pa niso omejeni na Tokio, temveč zajemajo univerze po vsej deželi.

Minister Hasluck odpotoval iz Jugoslavije

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 122. — Neodvisnost, teritorialna celovitost in narodna suverenost so načela, na katera Jugoslavija in Avstralija gledata v mednarodnih odnosih na enak način, je izjavil danes zunanji minister Avstralije Paul Hasluck pred odhodom z uradnega obiska v Jugoslaviji. Hasluck je poudaril, da je zadovoljen z obiskom in z gostoljubnostjo in dodal, da so bili med obiskom sklenjeni dvostranski sporazumi ter so proučili možnost razširitve trgovinske izmenjave. V ta namen bo v kratkem trgovinska delegacija Jugoslavije obiskala Avstralijo.

V sporočilu o obisku avstralskega ministra se ugotavlja, da sta Hasluck in vršilec državnega tajnika za zunanje zadeve Miša Pavičević, ki se je namesto obolelega državnega tajnika Nikezića pogovarjal z avstralskim zunanjim ministrom, opravila izčrpno izmenjavo misli o aktualnem mednarodnem položaju in o vprašanjih, ki zanimajo obe državi. V razgovorih, ki so potekali v ozračju prijateljstva in medsebojnega razumevanja, se je poudarila privrženost obeh držav načelom listine Združenih narodov, ki poudarja pravico vsake članice do neodvisnosti in teritorialne celovitosti brez groženj oziroma vmešavanja od zunaj. Ministra soglašata, da je potrebno, truditi se za zmanjšanje napetosti in za utrditev načel Združenih narodov ter z miroljubnimi sredstvi iskati rešitev mednarodnih vprašanj. Hasluck in Pavičević sta med razgovori proučila tudi stanje medsebojnih odnosov in perspektive nadaljnjega razvoja. Hasluck je v imenu svoje vlade povabil državnega tajnika za zunanje zadeve Jugoslavije na obisk v Avstralijo. Datum obiska bo določen pozneje. Med bivanjem v Jugoslaviji je avstralskega ministra sprejel tudi predsednik republike maršal Tito.

B. B.

PADOVA, 12. — Enrico Opocher, profesor filozofije prava, je bil izvoljen za rektorja za triletje 1969-72. Od 160 je dobil 100 glasov.

ŠTUDENTJE PROTESTIRAJO PO VSEJ ITALIJI

RIM, 12. — Pedagoška fakulteta v Rimu je še vedno zasedena. Zasedbo so sklenil včeraj na zborovanju, potem ko je prosvetno ministrstvo odložilo «sine die» izpite za sprejem na fakulteto; prvotno so bili ti izpiti določeni za danes.

Okrog 1500 študentov raznih tehničnih srednjih šol je danes demonstriralo po Rimu iz solidarnosti s študenti, ki so zasedli omenjeno fakulteto. Potem so se zbrali k zborovanju na filozofski fakulteti. V petek se bodo spet zbrali na fakulteti za arhitekturo. Dijaki nekaterih šol so šli k pokrajinskemu predsedniku, ki so mu razložili svoje težave, drugi pa so šli na prosvetno ministrstvo, kjer jih je sprejel neki funkcionar.

Ravnatelj liceja «Plinio Seniore» je pognal iz šole sedem študentov, ker se mu je zdelo, da so njihovi lasje «nedostojni». Ko se je predmetni profesor — ravnatelj je prišel v razred sredi ure — zavzel za študente, ga je ravnatelj zavrnil, naj se ne vmešava v njegove odločitve. Ta licej je bil že v začetku leta predmet živahnih polemik zaradi brad in dolgih las nekaterih študentov.

V Bologni so se tudi danes nadaljevale študentovske demonstracije. Industrijsko srednjo šolo, ki so jo študentje zapustili včeraj zvečer na zahtevo policije, so danes študentje spet zasedli. Včeraj je bilo s študenti tudi pet profesorjev.

V Firencah so študentje srednje tehnične šole «Galilei» sklenili stavkati, ker jim ravnateljstvo ne pusti prirejati zborovanja v šoli. Delegacija je odšla k šolskemu skrbniku.

Čez 2000 študentov šol iz Pistoie je danes demonstriralo proti prijavi ter predaji sodišču dveh visokošolcev, ker sta ob zadnji študentovski stavki delila letake. Sodišče je po kratkem posvetu odločilo, da nima kaj opraviti s to zadevo, ker gre za navaden prekršek. Odločitev je bila sprejeta z navdušenim ploskanjem študentov, ki jim je uspelo priti v sodno dvorano.

V Ferrari so študentje zasedli znanstveni licej zaradi ravnateljeve trdovratnosti, ki je s študenti sploh prekinil vsak stik. Kot v skoraj vseh primerih zahtevajo tudi tukaj študentje pravico do zborovanj na šoli.

Študentje pedagoške fakultete v Padovi so soglasno sklenili, da ne bodo delali sprejemnega izpita in da ne sprejmejo niti nobene druge oblike selekcije. Poslali so tudi brzojavko prosvetnemu ministru.

Vesti o dijaških protestih prihajajo tudi iz Barija, Palerma, Cagliarija in od drugod. V Rietiju pa so študentje polegli po železniških tirih na postaji ter tako za več kot pol ure preprečili odhod vlakov. S tem so študentje protestirali, ker so vlaki, s katerimi se vozijo v šolo, prenatlačeni. Na postaji je prišlo tudi do pretepa s policijo.

V Milanu so močno razgibani visokošolci katoliške univerze.

VIDEM, 12. — Dijaki V.a razreda videmskega znanstvenega liceja «Marinelli» so danes stopili v stavko iz protesta, ker je ravnatelj sporazumno s profesorskim zborom odstranil vse tiste, ki so imeli na sebi puloverje namesto predpisanih suknjičev. Dijaki drugih razredov redno obiskujejo lekcije.

EN TEDEN PO ODLOŽITVI PRVE SEJE V PARIZU

Sajgon še vedno odklanja pogajanja ob navzočnosti osvobodilne fronte

Ameriška in severnovietnamska delegacija v Parizu sta v stalnem stiku

PARIZ, 12. — En teden po odložitvi prve seje konference med štirimi v zvezi z Vietnamom ni moč še predvidevati, kdaj se bodo lahko nadaljevala uradna pogajanja v Parizu. Predstavniki Hanoja in osvobodilne fronte odločno zavračajo predlog sajgonskega predsednika, naj bi se pogajanja začela neposredno med Sajgonom in Hanojem, dočim bi ameriška delegacija bila pridružena sajgonski, delegacija osvobodilne fronte pa hanojski delegaciji. Medtem je ameriški poslanik Bunker začel nova posvetovanja v Sajgonu.

Minister za informacije sajgonske vlade Tat Tien je danes izjavil, da se sajgonska vlada ne bo udeležila pariških pogajanj, dokler ne bo dobila pisanih in podpisanih jamstev, da bodo člani osvobodilne fronte anonimno vključeni v delegacijo Severnega Vietnama. Zanikal je, da je predsednik Van Tieu sprejel formulo o pogajanjih med štirimi. Zanikal je tudi, da je sajgonska vlada poslala svojo delegacijo v Pariz.

Dalje je izjavil, da sajgonska vlada ni bila še obveščena o stališču ZDA, potem ko je Van Tieu odklonil udeležbo pri pogajanjih. Dejal je, da je treba sedaj predvsem odločiti, kaj se bo govorilo na konferenci in kaj je treba storiti in kako. Za konec bombardiranja so se odločile ZDA, ne da bi Južni Vietnam sprejel pogajanja.

V Parizu je načelnik sajgonskega odposlanstva Fan Dang Lang izjavil, da ne bodo mogoči koristni in plodni razgovori, dokler se ne ustvarijo potrebni pogoji. S tem v zvezi je dejal, da gre na eni strani za stališče Sajgona v ZDA, na drugi pa gre za položaj južnovietnamske osvobodilne fronte. O tej je trdil, da je «stvaritev Hanoja» in zaradi tega se ne bi mogla udeležiti samostojno pogajanj. Ponovil je zahtevo po neposrednih pogajanjih med Sajgonom in Hanojem.

Voditelj severnovietnamske delegacije Xuan Tui je na tiskovni konferenci v Parizu ponovno zavrnil predlog sajgonskega predsednika. Poudaril je, da je osvobodilna fronta prava predstavnica južnovietnamskega ljudstva in je v celoti upravičena rešiti vsa vprašanja Južnega Vietnama. Dodal je, da so bile ZDA prisiljene to priznati, ko so sprejele konferenco štirih. Toda sedaj skušajo na vse načine zavlačevati z izgovorom odsotnosti sajgonskih predstavnikov.

Voditeljica delegacije osvobodilne fronte Ngujem Ti Binh pa je ugotovila, da je osvobodilna fronta sprejela konferenco štirih, toda navzočnost sajgonskih predstavnikov na tej konferenci ne pomeni, da južnovietnamska osvobodilna fronta priznava sajgonsko upravo.

Zatem je izrekla zadovoljstvo, ker je bilo sklenjeno zavezništvo demokratičnih, narodnih in miroljubnih sil v Vietnamu, in je dodala, da so se številni častniki, vojaki in funkcionarji vojske sajgonske uprave vrnili med ljudstvo, da sodelujejo v boju proti ameriškemu napadalcu.

Ameriška in severnovietnamska delegacija v Parizu sta medtem dnevno v stikih. V ameriških krogih ugotavljajo, da je hanojsko vztrajanje pri konferenci štirih v skladu s sklenjenimi dogovori. Pri tem se ugotavlja, da relativno premirje v Južnem Vietnamu verjetno ne bo moglo dolgo trajati, če ne bodo pariška pogajanja kmalu nadaljevala.

Za jutri zjutraj je napovedana tiskovna konferenca predstavnikov osvobodilne fronte.

Glasilo severnovietnamske vojske «Quan Doi» zanikuje trditve neke ameriške agencije o «tihem sporazumu» med Severnim Vietnamom in ZDA, ki naj bi omogočal, da Američani nadaljujejo izvidniške polete nad Severnim Vietnamom.

V Južnem Vietnamu je bilo tudi danes več spopadov na raznih sektorjih. Ameriška letala pa nadaljujejo bombne napade na razne položaje osvobodilne vojske.

Hanojska vlada je danes pozvala prebivalstvo, naj poveča napore za osvoboditev juga, za obrambo severa in naj začne korake za mirno združitev v smislu Hošiminhovega poziva z dne 3. novembra lani.

KULTURNA REVOLUCIJA - POLITIČNA PRIPRAVA ZA AKUMULACIJO

Nov «skok» na Kitajskem

Ko je v začetku junija leta 1966 — v obdobju «ogrevanja» kulturne revolucije — osrednji partijski dnevnik «Žen Min Ži Bao» pisal o tem, da si bo kulturna revolucija na koncu prizadevala spremeniti politično angažiranost množic v «velikansko materialno silo», so nekateri opazovalci že pri tem ugibali o prihodnjih kitajskih gospodarskih prizadevanjih. Sledili so dogodki, to je oster politični boj ter boj za pravice tistih, ki so menili, da Kitajska pripravlja «nov skok» v gospodarstvu.

Za ugibanji o tem skoku se je namreč skrivalo v tem času kot argument le dejstvo, da je Kitajska gospodarsko zaostala država, vendar naravno bogata, kar spodbuja skoraj po 20 letih, ki so pretekla od osvoboditve k bolj dinamičnemu razvoju. Kitajsko vodstvo ni hotelo hkrati prevzeti dveh velikih akcij — politične in gospodarske.

Danes, ko so potekla dve in pol ali celo tri leta, odkar se je začela kulturna revolucija, je bolj osnovana trditev, da se Kitajska pripravlja «na zalet» za «nov gospodarski skok». Lahko bi celo dejali, da to ni več plod ugibanj ali logičnih ugotovitev opazovalcev kitajskega razvoja, temveč nekaj, kar na tak ali drugačen način prihaja v javnost s pomočjo tukajšnje propagande. Za nekatere gospodarske veje je bilo že rečeno, da so «pripravljene na skok», to je na hitrejši, «bolj skokovit» razvoj proizvodnje.

Če izhajamo iz dejstva, da se «novi skok» pojavlja od časa do časa kot pot, metoda ali rezultat razvoja, moramo pretresti tudi nekatere bolj objektivne in bolj «materialne» elemente; ti bi vodili do sklepa, da Kitajska namerava razglasiti ali samo začeti bolj skokovit razvoj svojega gospodarstva, ne glede na to, ali se bo imenoval nov skok ali pa kako drugače.

Predvsem so tako imenovano «politiko prilagajanja», to je razdobje gospodarskega razvoja med letom 1960 do začetka kulturne revolucije, ocenili v sedanjem kitajskem političnem gibanju kot neustrezno lotevanje gospodarskih problemov. Mnogo manifestacije iz tega obdobja so razglasili za popolnoma buržoazne tvorbe in so postale predmet ostrih ter na gospodarskem področju osnovnih kritik s strani nosilcev kulturne revolucije. Boj proti tako imenovanemu ekonomizmu, to je težnji za večjim standardom ter s tem v zvezi za materialnimi spodbudami proizvajalcev, je bil najbolj ostra gospodarska kampanja med kulturno revolucijo. Zagovorniki teh «ekonomističnih» idej in materialnega spodbujanja — z odstavljenim predsednikom Liu Šao Čijem vred — večinoma niso več na svojih položajih ali pa so jih nevtralizirali do tolikšne mere, da je njihov vpliv brezpomemben.

Drugo vprašanje pa je, kakšne korenine ima politika, in kakšna prizadevanja so potrebna, da bi to politiko nevtralizirali.

Če za oznako omenjenega «obdobja prilagajanja» vzamemo postopni razvoj gospodarstva s pomočjo iskanja novih oblik — te naj bi po ocenah avtorjev te politike počasneje, vendar bolj varno kot «veliki skok» leta 1958 vodile kitajsko gospodarstvo — potem je tu opaziti bistveno razliko v hitrosti razvoja, gledanjem s v hitrosti razvoja, gledanju s ka. Najbrž nosilci kulturne revolucije, oziroma nasprotniki omenjenih idej, vzniklih med «obdobjem prilagajanja», ocenjujejo, da je mogoče hitrejši razvoj doseči na najbolj primeren način, tako da ne poudarjajo zadovoljevanja človeških želja za višjim standardom, za večjimi zaslužki, udobjem in lagodnejšim življenjem, temveč je treba bolj uresničiti ter izkoristiti politično navdušenje množic. Zaradi tega je tudi «Žen Min Ži Bao» pred dobrima dvema in pol letoma objavil napoved o «spreminjanju velikanske politike v velikansko materialno silo».

Če je ta način sklepanja pravilen, se nam zastavlja eno od osnovnih vprašanj Kitajske, ki se ne nanaša le nanjo. To je akumulacija, ki sodi sicer med opazovalci kitajskega razvoja med eno od najmanj razčlenjenih vprašanj. Ni odveč trditev, da je akumulacija med najvažnejšimi postavkami kulturne revolucije, ali celo najvažnejša.

Omeniti je tudi treba, da je za hitrejši razvoj Kitajske treba akumulirati precej več kot doslej, da pa bi to uresničili, je bilo očitno treba predvsem odstraniti iz vodstva tiste ljudi, ki so nasprotovali taki usmerjenosti razvoja. V kitajskem vodstvu so bili nasprotniki povečane akumulacije na primer tisti, ki so si prizadevali, da bi široko uvedli materialne spodbude, da bi več pozornosti posvetili standardu ter dobičku, da bi podjetja postala samostojna, da bi kmetje dobili več ohišnice (zaradi česar bi ostalo v lasti kmetov več razpoložljivih sredstev kot doslej) in podobno. Tako politiko so med kulturno revolucijo proglasili za vračanje Kitajske v kapitalizem, njeni zagovorniki pa so dobili vzdevek «ljudje, ki hodijo po kapitalistični poti».

Namesto take politike forsira celotna kulturna revolucija na gospodarskem področju ideje o tem, da je treba delati za revolucijo in ne zase, da je treba odvreči kakršenkoli «jaz», da je treba vse osebno žrtvovati skupnemu smotru, da se ne sme delati «za denar in slavo», temveč «za kitajsko in svetovno revolucijo», v tolikšni meri, kolikršna je na popolnoma političnem področju postala lojalnost do predsednika Maocetunga in njegovih idej.

V sedanjih pripravah za nov skok naprej, to je za podvig, ki ima objektivno boljše pogoje, ker vključuje tudi izkušnje iz podviga leta 1958, najbrž še niso opravili temeljitih praktičnih korektur politike iz «časa prilagajanja». Zdi se, da v pripravah posvečajo precejšnjo pozornost temu, kako razbiti birokracijo, da bi politično vodstvo in politični aktivisti postali predvsem mobilizatorji množic za nove gospodarske podvige ter uresničevalci politike centralnega vodstva. Med podobna prizadevanja sodi tudi nedavni napotek predsednika Maocetunga, v katerem je rečeno, da mora imeti delavski razred povsod in pri vsem vodilno vlogo. Brez dvoma ima to določen politični efekt v samem delavskem razredu, očitno pa je namen tega sklepa v tem, da bi delavski razred predstavljal sinonim proizvodnje. To je sinonim tistega, čemur sedaj na Kitajskem posvečajo precej več pozornosti kot v minulih letih, vsaj glede propagandnega načrta. Zato tudi razglasitev vodstva delavskega razreda «na vseh področjih» zajema simboliko in napoved prihodnjih akcij.

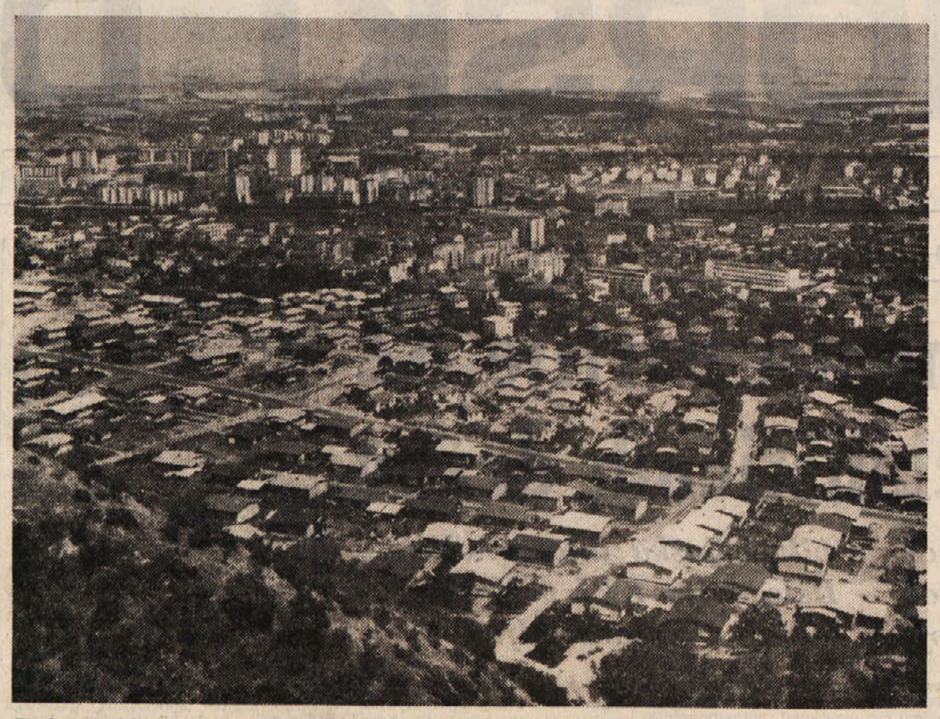

Po katastrofalnem potresu, ki je 26. julija 1963. leta porušil Skopje, kjer je bilo 1.200 žrtev, so ponovno zgradili s solidarnostjo Jugoslovanov in drugih držav kar lično mesto. Na kraju, kjer so bile pred leti ruševine, so zgradili finska, švedska, madžarska, ameriška, poljska, francoska, romunska, sovjetska, češkoslovaška, bolgarska in italijanska naselja (na sliki)

PO 32 DNEH V ROKAH BANDITOV, KI SO GA PRISILILI NA DOLGE, UTRUDLJIVE HOJE

Sardinskega gradbenika Peppina Ticco so včeraj končno izpustili na svobodo

Baje je družina plačala 200 milijonov lir odkupnine
Kos odrezane kravate v zameno za zadnji obrok?

NUORO, 12. — Sardinski banditi so danes izpustili pri Olieni kakih 25 km od Nuora gradbenika Giuseppa Ticco, ki so ga ugrabili 11. oktobra. Osvobojeni Ticca je šel peš do hiše njegovega nameščenca Giovannija Secchija, ki ga je s svojim fiatom 500 hotel spremiti v Dorgali. Secchi in Ticca sta prevozila le nekaj kilometrov, ko so ju ustavili agenti cestne policije. Poveljnik patrulje brigadir Ranalli je spoznal Ticco in ga je povabil v policijski avto, s katerim ga je spremil do kvesture v Nuoro. Ticca je takoj po telefonu obvestil o osvoboditvi dva od petih sinov, ki živita v Dorgaliju, eden od sinov pa je veselo vest sporočil materi v Sassari.

Na kvesturi so utrujenemu Ticci, ki je imel raztrgano in povaljano obleko ter dolgo brado, ponudili skodelico toplega čaja. Kmalu zatem pa je prišel tja tudi namestnik državnega tožilca, ki je v prisotnosti kvestorja zaslišal izpuščenega gradbenika. Uro kasneje je prišel na kvesturo tudi nečak izpuščenega Ticca, Italo, ki je celo noč iskal po hribih okoli Nuora stike z banditi, ki so ugrabili strica.

Giuseppa Ticco so ugrabili 11. oktobra na cesti 8 km od Dorgalija. Istočasno je maskirana in oborožena tolpa odpeljala s seboj tudi Ticcovega upravitelja Prima Sarija, paznika jeza na Cedrinu Raimonda Fancella in njegovo 16-letno sestro Angelo. Trideset ur kasneje so banditi izpustili Sarija in oba Fancellova.

Ob zori so Ticco spremili z avtom v Dorgali Osvobojeni gradbenik je na kratko orisal, kaj se mu je pripetilo v ujetništvu. Banditi, je rekel, so dobro ravnali z njim. Skupino so sestavljale štiri osebe, ki so se izmenjavale pri nadzorstvu. Vedno so pa imele prekrite obraze. Ves čas se je Ticca hranil z mrzlo hrano, v glavnem s pršutom in sirom. Ponoči okoli dveh sta ga bandita spremila med Olieno in Locoe. Tu sta mu snela krinko, s katero sta mu zakrila obraz in se nato oddaljila v temo. Ko je bil sam, se je odpravil proti Olieni a je med potjo srečal Secchija. Stopil je v avto in hotel v Dorgali vendar ga je policijska patrulja ustavila prav na mestu, kjer so ga pred 32 dnevi ugrabili.

V času ujetništva je moral precej hoditi. Samo tri dni zapovrstjo je počival v majhni kamniti hiši, ki je bila podobna karakterističnim bivališčem sardinskih pastirjev. To je bilo zaradi slabega vremena. Drugače pa so se ustavljali in počivali le v jamah in globelih. Večkrat se je med hojo utrudil in ker je zaostajal, ga je hotel eden od banditov ubiti. Ponoči so hodili, ob zori pa so iskali zatočišče v jamah, v zapuščenih štalah ali pa so iz vej napravili majhne hišice, kjer so kako uro počivali. Neko noč so morali hoditi precej hitro, ker so banditi opazili oddelke odreda «baschi blu». Zaradi tega so hodili po zelo strmem pobočju in se skrivali med kamnitimi stenami. Ker priletni gradbenik ni mogel hoditi tako hitro, mu je bandit naperil brzostrelko in mu zagrozil da ga bo ubil. «Imam 65 let in se ne bojim umreti» je odgovoril Ticca. «Če misliš da nočem hoditi samo zato, da bi zaostal, streljaj!» Banditi so se nekoliko pogovorili in mu nato dovolili kratek odmor. Ugrabitelji so imeli s seboj radijski aparat na transistor in so redno poslušali radijske dnevnike.

Giuseppe Ticca ni povedal zakaj se je njegovo ujetništvo tako zavleklo. Kaže, da so njegovi sorodniki izplačali za osvoboditev krepko vsoto, verjetno ne manj kot 200 milijonov lir, in da so zadnji obrok po dolgih pogajanjih izročili šele pred kratkim.

«Oprostite in srečno». s tem pozdravom so se banditi poslovili od Ticce skoraj v predmestju Oliene. Gradbenik si je snel krinko, ki jo je nosil vseh 32 dni ujetništva, in je videl v temi obrise prvih hiš. Bila je 1 ura in 45 minut. Gradbenik ni spoznal Oliene. Šel je v vas in je iskal kako osebo. Kasneje se je srečal s ponočnjakom, ki mu je povedal ime vasi. Ko mu je ta povedal, kje stanuje njegov nameščenec Secchi, je ta šel do njegove hiše in potrkal na okno. V sardinskih vaseh ponoči ne odpirajo vrat prav iz strahu pred banditi. Tudi Secchi, ki ni spoznal gospodarja, jih ni odprl. Končno se je le zavedel koga ima pred seboj in ga povabil v hišo, kjer mu je postregel s toplo kavo in s pecivom. Takoj zatem sta se vsedla v avto, da bi se odpeljala v Dorgali. Točno 8 km od vasi, skoraj na kraju, kjer so ga banditi ugrabili, sta se morala Ticca in Secchi ustaviti. Tokrat je bila na cesti patrulja prometne policije. Brigadir je zahteval dokumente, gradbenik pa se je predstavil: «Sem Peppino Ticca, ugrabljenec.» Moral je stopiti iz avta in ker je imel popolnoma mokre obleke, bil je namreč ves dan pod dežjem, so ga povabili k ognju, ki so ga agenti zakurili, da bi se nekoliko segrel. Ticca se je vsedel blizu ognja in se je pošteno ogrel. Šele nato so ga spremili v Nuoro.

Čeprav je bil telesno zelo izčrpan, je bil izpuščeni gradbenik veselo razpoložen. Med drugim je povedal, da prvih šest dni sploh ni hotel hrane, kar je precej zaskrbelo bandite, saj je bilo njegovo življenje zaradi zahtevane odkupnine dragoceno.

Preiskovalnim organom ni moglo uiti dejstvo, da je imel Ticca odrezano kravato tik pod vozlom. Zelo verjetno, tako menijo preiskovalci, je Ticca podpisal manjkajoči kos kravate, na katero je verjetno napisal tudi datum. Ta kos so banditi verjetno poslali svojcem v dokaz, da je bil še živ. Vse kaže, da so banditi dobili v zameno za kos manjkajoče kravate zadnji obrok odkupnine, ki naj bi ga eden od sorodnikov izročil banditom v bližini Cologoneja, komaj sto metrov od stalnega bloka cestne policije.

Giuseppe Ticca je danes spal več kot pet ur. Kasneje ga je obril brivec, ki mu je Ticca bil za krstnega botra, se okopal in je v družbi svojcev pričakal ženo, ki je prišla v družbi hčerke in njenega moža iz Sassarija. Zdravnik, ki ga je pregledal, je rekel, da bo moral nekaj časa počivati, Ticca pa je dodal, da mora delati, če hoče nadoknati kar je moral dati.

Popoldne sta izpuščenega gradbenika še enkrat zaslišala predstavnika kvesture in karabinjerjev, kasneje pa je Ticca sprejel novinarje, katerim je povedal, kako in kje so ga 11. oktobra ugrabili. Banditi so ga tolažili, da so ga ugrabili zaradi odkupnine in da mu nočejo nič hudega. Pred osvoboditvijo je po dolgi hoji, vstopil v avto, verjetno 1100, s katerim so ga peljali po precej razriti poti. Iznenada pa so se ustavili, mu vrnili uro, ga objeli in ga pustili svobodnega. «Prosti ste, pojdite brez skrbi in ne ozirajte se» so mu zabičali in izginili v goščavo.

V Dorgaliju je danes praznik. Ljudje se zbirajo okoli Ticce in mu želijo, da bi se čimprej vrnil na delo. Seveda tudi njih skrbi; precej jih je namreč zaposlenih v njegovem podjetju.

IZKUPIČEK V ITALIJANSKIH KINEMATOGRAFIH

V prvih dneh novembra več kot lani o božiču

Za film «Il medico della mutua» s Sordijem skoraj devet milijonov v enem dnevu in v enem kinematografu

RIM, 12. — *V prvih dneh novembra so izkupički v italijanskih kinematografih dosegli take višine, da jih označujejo za izredne. Navadno kinematografi dosežejo največje izkupičke v času med 26. decembrom in 6. januarjem, to je v času, ko imajo ljudje kaj več denarja zaradi raznih nagrad in trinajste plače, kar se med letom ne ponovi več. Tako je v času od 26. decembra 1967 do 6. januarja 1968 dosegel najvišje vrhunce film «James Bond 007 - Casino Royale» s 6 milijoni 635.000 v Milanu 31. decembra in 6.533.000 tudi v Milanu 26. decembra. Valerijev film «Giorni dell'ira» je dosegel 6.044.000.*

V prvih dneh tega meseca, ko ni bilo ne nagrad ne božičnic, je bil lanski najvišji vrh trikrat presežen. Tako je «Il medico della mutua» s Sordijem v Turinu dosegel 8.965.000 1. novembra in 7.902.000 pa 3. novembra. «Mayerling» z Omarom Sharifom je zbral 1. novembra v Milanu 6.664.000. To pa še ni vse. Če navedemo filme, ki so zbrali več kot 4 milijone v enem dnevu v enem kinematografu, potem dobimo tak sliko:

1. «Medico della mutua» je v treh kinematografih v Turinu presegel 8 milijonov, 7 milijonov in 6 milijonov, v Firencah 5 milijonov, 4 milijone pa v Firencah in Rimu.

2. «Mayerling» je presegel 6 milijonov v Milanu, 5 milijonov spet v Milanu in v Rimu, 4 milijone pa v Milanu, Rimu in Neaplju.

3. «La pecora nera» z Gassmanom je prekoračil 5 milijonov dvakrat v Neaplju in enkrat v Rimu; več kot 4 milijone pa je dobil dvakrat v Rimu in enkrat v Milanu.

4. «Straziami ma di baci saziami» z Ninom Manfredijem in Tognazzijem je šel čez pet milijonov v Milanu, čez 4 milijone pa dvakrat v Milanu.

5. «Shalakò» s Seanom Conneryjem je dvakrat presegel 5 milijonov v Milanu in 4 milijone v Milanu in Rimu.

Dvoboj med ameriškimi in italijanskimi filmi se je to pot odločil v korist domačih filmov. Italijanski izbor je prikazoval v prvi izvedbi ali v fazi izkoriščanja štiri satirične filme s štirimi prvaki v take vrste filmih: Albertom Sordijem, Vittoriom Gassmanom, dvojico Manfredi in Tognazzi ter z Monico Vitti (v filmu «La ragazza con la pistola»). Ameriški izbor je dosegel največ z «Mayerlingom», kar dokazuje, da gledalci še vedno zelo cenijo velike ljubavne zgodbe.

Holandski pevci stavkajo proti izdelovalcem plošč

HAAG, 12. — *Holandski glasbeniki in pevci, ki jih podpira njih sindikat, so danes stopili v stavko proti 17 podjetjem za izdelovanje plošč. Stavkajoči zahtevajo višje honorarje, pravico do uporabe registracij in plošče za spremljavo pevcev med televizijskimi prenosi in končno delovno pogodbo, ki naj vsebuje vse te zahteve in še druge manj pomembne. Tuji sindikati so bili o stavki obveščeni, tako da se prepreči, di bi člani tujih sindikatov onemogočili stavko s tem, da bi delali za holandska podjetja.*

* * *

PARIZ, 12. — *Po nepotrjenih vesteh je bil baje izbran film režiserja Gerarda Ouryja «Trije možje na begu» kot francoski kandidat za Oscarja 1969, namenjenega najboljšemu tujemu filmu. Poleg drugih nastopata v filmu Louis de Funes in Bourvil.*

Razstava knjige v Rimu

RIM, 12. — *Od 14. do 20. novembra bo v Palači razstav osma «razstava knjige», ki jo organizira Združenje italijanskih založnikov. Razstave se bo udeležilo kakih sto italijanskih založb ter široka reprezentanca tujega založništva. Razstava bo pod pokroviteljstvom državnega predsednika in ministrskega predsednika, v častnem odboru pa so: predsednik senata Fanfani, predsednik poslanske zbornice Pertini ter ministri Gonella, Colombo, Ferrari-Aggradi, Scaglia, Andreotti in Russo, podtajnik Galli, rimski župan in mnogo drugih osebnosti. En del razstave bo posvečen rokopisom, odtisom, prvim izdajam ter ponatisom del, ki so splošno priznana za velika dela, drugi del pa bo posvečen zgodovinskim, literarnim in drugim publikacijam o prvi svetovni vojni. Pri tem drugem delu razstave sodeluje pri pripravah obrambno ministrstvo.*

MORDA IMA TUDI KU KLUX KLAN SVOJE PRSTE VMES

Kingov morilec J.E. Ray izbral Foremana za branilca

Znani ameriški odvetnik zahteval in dosegel odložitev sodne razprave

MEMPHIS, 12. — Domnevni morilec voditelja črncev Luthra Kinga, James Early Ray, se je še enkrat izognil procesu. Danes bi ga morali soditi, zaradi česar je policija odredila izredne varnostne ukrepe. Obtoženec bi bil za neprodornim steklom, v razpravno dvorano pa bi pustili le tiste osebe, ki bi jih prej temeljito preiskali. Tudi okoli jetnišnice in sodne palače je vladal zelo strog režim. Policijski agenti so pregledali vsak avto in identificirali vse osebe, ki so imele smolo, da jih je pot vodila mimo strogo zastraženega območja.

Ray pa je sodišču prekrižal račune. V zadnjem trenutku se je odpovedal svojemu branilcu, bivšemu županu Birghinghama v Alabami, Arthurju Hanesu in najel enega najbolj znanih penalistov ZDA Percyja Foremana iz Houstona v Texasu, ki se je že bavil z 2000 primeri zločinov. Polovica njegovih varovancev sploh ni prišla pred sodnika in samo eden je končal na električnem stolu. Foreman je tudi branil morilca Leea Harveya Oswalda, obtoženega umora Johna Kennedyja, Jacka Rubyja.

Slavni odvetnik je seveda zahteval in dosegel odložitev procesa za dobo štirih mesecev. Po zakonu ima namreč pravico do gotovega časa za proučitev aktov.

Ray si je najel Foremana, ker je v zadnjih mesecih, ki jih je preživel v svoji celici, postal razmeroma premožen. Raznim revijam in časopisom je prodal svojo avtobiografijo, vendar se ljudje vseeno sprašujejo, če je res toliko obogatel, da si lahko privošči odvetnika, znanega po parcelah, ki se gibljejo okoli 250 tisoč dolarjev.

Delno je bil Ray prisiljen zamenjati odvetnika, ker so Hanesa pod obtožbo, da je dovolil novinarjem intervju s Kingovim morilcem, prijavili sodišču. Hanesa so namreč sodne oblasti opozorile, da ne bodo trpele intervjujev iz «propagandnih razlogov». Ray je verjetno spoznal, da ne bi bilo primerno, če bi ga branil odvetnik, ki je že skoraj na zatožni klopi, pa tudi Hanes je imel zelo resne razloge, da se odpove Rayevi obrambi. Zvedel je namreč, da je bil Ray v stikih z odvetnikom J.B. Stonerjem, znanim organizatorjem Ku Klux Klana v Georgiji, s katerim seveda ni hotel imeti nobenega opravka. Jasno je, da so novinarji vprašali Foremana, če so mu predstavniki Ku Klux Klana ali drugih desničarskih organizacij poverili nalogo obrambe Raya. Ne, je odgovoril brez dvoma najbolj znani pravnik v ZDA. «Branil ga bom, ker je njegov primer zanimiv. In niti za denar.» Sicer se je Ku Klux Klan obrnil do njega, a je predlog odbil. Sedanji dogovor pa zadeva samo njega, obtoženca in njegovo družino. Odvetnik, pravi orjak, je tudi izjavil, da si ne bo pustil odvzeti prstnih odtisov. Raje se bo odpovedal obrambi. Vedeti je namreč treba, da bodo imele dostop v razpravno dvorano samo tiste osebe, ki bodo imele posebno izkaznico s sliko in seveda z odtisi palca. Nadalje jih bodo posebni agenti natančno pregledali in tudi kontrolirali glas, ki ga bodo še prej posneli na trak. Pač nov način znanstvene oblike identifikacije.

Verjetno tudi Foreman ne bo imel lahkega dela z Rayem. Znana je namreč njegova navada, da osebno določi strateške poteze obrambe. To je povedal odv. Richard Schreiber iz St. Louisa, ki je Raya 1959. leta branil obtožbe ropa z uporabo orožja. Čeprav mu je odsvetoval, je tedaj Ray vseeno hotel pričati v lastno obrambo. In tedaj je pričal take stvari, ki jih njemu ni nikoli povedal. Seveda so ga tudi obsodili, je poudaril zaradi neuspeha razočarani odvetnik.

Ray in njegova družina so že plačali dosedanjemu zagovorniku 30 tisoč dolarjev in mu bodo morali dati še 12.000, preden bo izročil material Foremanu. Proces proti Kingovemu morilcu se bo nadaljeval 3. marca.

PALERMO, 12. — Dramatični SOS, ki ga je ponoč oddajala francoska ladja «Maria Messe», je sprožil reševalno akcijo, ki pa se je končala brez uspeha. Letala in ladje, ki so šle na kraj, kjer bi morala goreti ladja, niso našli ničesar. Kapitan je javil, da je morala posadka zapustiti ladjo. To je bila zadnja vest. Ribiči, ki so šli na pomoč brodolomcem, niso našli drugega kot dve deski. O ladji in o posadki pa ni bilo do večera nobenega sledu. Do brodoloma ladje, ki je plula pod zastavo Sierre Leone, je prišlo ponoči 34 milj jugovzhodno od Pantellerie.

Odložena obsodba Panagulisa

ATENE, 12. — Sodišče je za pet dni odložilo proces proti Alekosu Panagulisu in štirinajstim tovarišem s formalnim razlogom, da sta zbolela dva o štirih vojaških sodnikov. Po grškem kazenskem postopku je treba proces obnoviti, v kolikor se ne prične v tem roku.

V atenskih krogih se je v zadnjih dneh razširila vest, da je prišlo med predstavniki polkovniške vlade do različnih stališč glede tega procesa in da se vsi niso strinjali z ostrimi kaznimi, ki jih je zahteval tožilec. To tudi spravljajo v zvezo z obtožbami proti bivšemu obrambnemu in notranjemu ministru Cipra Polikarposu, kar je dejansko pomenilo napad na celotno ciprsko vlado.

Grške oblasti so izdale tiralico proti dvema Italijanoma, ki sta prisilila pristati letalo grške letalske družbe in ki sta sedaj v zaporu v Franciji. Grško sodišče je izdalo tiralico s formalno obrazložitvijo, da se je dogodek izvršil na «grškem ozemlju». Ni znano, če so zahtevali izročitev obeh obdolžencev.

BEOGRAD, 12. — Režiser «Bitke na Neretvi» Bulajić je vlogo Vesne, borke, ki je v odločilnem trenutku bitke za ranjence minirala most na Neretvi, zaupal slovenski filmski igralki Špeli Rozin, ki je po enoletnem snemanju v Italiji prispela v Jablanico.

BIL JE PRIJATELJ UMORJENEGA MARKOVIĆA

Uroš Milošević se niti v Beogradu ne čuti varnega

Francoski policijski komisar Bardon prispel v Beograd

PARIZ, 12. — Preiskava o umoru telesne straže Alaina Delona Stevana Markovića se je razširila na druga področja. Eden od članov preiskovalnega oddelka je včeraj odpotoval v Beograd, kjer bo zaslišal pokojnikovega prijatelja Uroša Miloševića. Tega so že zaslišali v Franciji, kmalu zatem pa je Milošević odpotoval v Jugoslavijo z obljubo, da se bo vrnil v Pariz. Ker tega ni storil in ker ga ima pariška policija za važno priče, je neki komisar odpotoval v Jugoslavijo. Dva preiskovalca pa sta odšla v znani zimski turistični center Megeve, kamor je Marković večkrat zahajal.

Zvečer se je zvedelo, da se je Stevanov brat Aleksander Marković prijavil kot zasebna stranka in dobil odv. Rolanda Dumasa za zaščitnika njegovih interesov.

Uroš Milošević je odpotoval iz Pariza iz strahu, da ga ne bi doletela Markovićeva usoda. Tudi v Beogradu se ne čuti varnega in ni nikoli zapustil stanovanje svojega strica, kamor se je zatekel po prihodu iz Francije. Možno je, da se je bal prijateljev Markovićeve družine, ki so pred nedavnim izjavili, da poznajo morilce in so zagrozili, da se bodo maščevali.

Govorijo tudi, da je Milošević vedel, še pred Markovićevo avtopsijo, da so slednjega ubili s strelom v glavo. In prav to želi komisar Bardon, ki je včeraj dopotoval v Beograd, ugotoviti. Komisar bo skušal zaslišati Miloševića in tudi člane Markovićeve družine.

NEW YORK, 12. — Policija je v zvezi s smrtjo nekega moža aretirala tri 18-letna dekleta. Med mozem, Richardom Contejem in dekleti, Sharon Watts, Lindo Peterson in Jacqueline Walker, je prišlo do spora zaradi prednosti pri strežbi v restavraciji. Med pretepom je Walkerjeva, ki je imela na sebi kot ostali dekleti, moška oblačila, potegnila iz žepa nož in smrtno ranila Conteja.

WASHINGTON, 12. — Danes so na tiskovni konferenci najavili podrobnosti poleta Apolla 8, s katerim bi morali trije ameriški kozmonavti leteti okoli Lune. Izstrelitev bo verjetno 21. decembra.

Zaradi domnevne zarote proti Nixonu

Trije Jemenci včeraj pred sodnikom

NEW YORK, 12. — Danes so pripeljali pred sodnika tri jemenske Arabce, ki jih obtožujejo zarote za umor novega predsednika Nixona. Sodnik je določil novo razpravo za petek. Trije obtoženci so: 43-letni Ahmed Namer ter njegova sinova 18-letni Abdo in 22-letni Husein.

Hkrati je veliko razsodišče začelo ločeno zasliševati priče. Glavna priča bo moški, ki je telefoniral policiji in obtožil omenjene tri, da pripravljajo zaroto. Ta je sedaj pod zaščito policije. Tri Arabce so aretirali v njihovem stanovanju, kjer so našli štiri puške, 24 nabojev in noža. Obtožujejo jih zarote za umor, zbiranje drugih oseb v zločinske namene in posesti nevarnega orožja.

Neka arabska organizacija z imenom «Fair» se je obvezala, da bo poskrbela za zagovornike trem Jemencem. Voditelj te organizacije je izjavil, da je ta v stiku z nekim znanim advokatom. Dejal je, da so na podlagi preiskave, ki jo je uvedla «Fair», trije Jemenci nepolitični ter da se ne zanimajo za nobeno politično vprašanje, od kar živijo v ZDA. Dodal je, da so postali žrtev spletk na podlagi izmišljotin rasistične policije v Brusvillu, ki je znana po svojih številnih rasističnih spletkah v škodo manjšin.

Jemenski radio Taez in neki jemenski funkcionar sta izjavila, da zatrjevana zarota ni nič drugega kot «sionistična spletka, katere namen je izzvati protiarabska čustva v ZDA».

MOSKVA, 12. — *V starosti 57. let je pred dvema dnevoma umrl v Moskvi nuklearni znanstvenik Kiril Ivanovič Solkin, ki je bil trikrat odlikovan z redom «Heroja socialističnega dela». Njegovo ime ni bilo znano javnosti prav zaradi tajnega značaja njegove dejavnosti. Vest o njegovi smrti je objavila Pravda, ki je orisala vrline tega znanstvenika, ki je bil toliko odlikovan kot le oče sovjetskih atomskih bomb in Nikita Hruščev.*

V zadnjem trenutku preprečen atentat v Genovi

Doma napravljena bomba pred vhodom univerze

Agenti političnega oddelka aretirali čevljarja, ki je bomba položil po nalogu nekega študenta

GENOVA, 12. — Agenti političnega oddelka kvesture so prejšnjo noč aretirali 48-letnega čevljarja Micheleja Mandarellija, rojenega v Potenzi, a stanujočega v Genovi, kjer ima tudi delavnico, v trenutku, ko je hotel prižgati pred vhodom v univerzitetno poslopje bombo. Sicer ni bila bomba v pravem pomenu besede, pač pa steklenica z eksplozivom, ki je bil povezan z detonatorjem in vžigalno vrvico. Po mnenju izvedencev ta bomba ni imela močne eksplozivne moči, pa čeprav bi tudi lahko ubila človeka.

Že dlje časa so prihajali na policijo glasovi o «demonstracijskih akcijah». Kakšnega značaja in od kod naj bi te prihajale pa policija ni hotela povedati. Zaradi teh pa je začela nadzorovati poslopja, ki naj bi bila cilj takih napadov. To so bila univerza, ameriški konzulat, grški konzulat in škofijska palača. Prejšnjo noč pa je policija zvedela o sumljivem obnašanju nekega moža, ki se je z zavojem v rokah zadrževal pred univerzo.

Skupina agentov, ki jih je vodil načelnik političnega oddelka, je v palači, ki je nasproti univerze, čakala v zasedi, da neznanec izvede svoj načrt. Kmalu zatem je neznanec stekel čez ulico Balbi, kjer je univerzitetno poslopje, in položil med vhodom in oknom zavoj ter se takoj umaknil in se skril v bližnji ulici. Mož si je prižgal cigareto, s katero je hotel prižgati vžigalno vrv, in se je vračal proti «bombi». Do nje pa ni prišel ker so ga agenti aretirali.

Mandarelli, ki je dolgo časa živel v Franciji, ne pripada nobeni ekstremistični stranki. Rekel je, da mu je nalogo dal neki 25 do 30-letni študent, ki mu je obljubil za to denarno nagrado. Imena tega študenta ni povedal, ker ga pozna samo navidezno. Policijski agenti so med preiskavo v stanovanju našli podobno steklenico napolnjeno z eksplozivom.

ZADEVA, KI SE NE TIČE LE ITALIJE

Rešitev vprašanja čistih voda terja 6000 milijard lir

V načrtu je nov zakonski predlog, ki bo prišel v kratkem v obravnavo - Kakšno je stanje danes?

Voda predstavlja vedno velik problem: tako tedaj, ko je je preveč, kot tudi tedaj, ko je je premalo. Prav te dni smo obširneje poročali o hudih posledicah, ki so jih imele poplave v Piemontu in na Siciliji, ko je naliv zajel širša področja in so se hudourniki znesli nad naselji in mesteci, reke in rečice, ki so se spremenile v veletoke ,pa so preplavile obdelana polja in uničile vse, kar je kmet gojil. Toda tudi premalo vode postaja problem, o čemer je bil še pred nedavnim govor tudi na zelo pomembni javni razpravi predstavnikov občinskih uprav cele vrste mest z italijanskega juga. Ob taj priložnosti smo zvedeli, da dobiva prebivalstvo nekaterih mest južne Italije na dan le po nekaj ur vode, sicer pa mora živeti v tako imenovanem «suhem režimu».

In vendar je pri problemu vode najhuje to, da se človek v svojem naglem in pogosto nekontroliranem razvoju sam spravlja v težave. Danes se človek spravlja v zagato, v kateri mu ne bo lahko. Za kaj gre?

Tudi v predelih, kjer bi ne mogli govoriti o problemih vode, ker je padavin dovolj, kjer je vodnih tokov veliko, bo prebivalstvo, če se ne bodo sprejeli ustrezni ukrepi, v razmeroma kratkem času ostalo brez pitne vode. Mislimo na že tolikokrat poudarjeno nevarnost, ki grozi najbolj razvitim predelom severne Italije, kjer so odtočne cevi iz industrijskih podjetij že več ali manj zastrupile vse vodne tokove, tako da so v posameznih rekah in jezerih strupi, ki prihajajo iz tovarn, predvsem iz kemičnih podjetij, uničili že vsi favno.

Pred nedavnim je bilo na neki javni konferenci rečeno, da je nekaj pomembnih vodnih tokov v Lombardiji že «zapravljenih», da je na primer celo Gardsko jezero «hudo bolno», da je jezero Varese že «mrtvo», da je reka Olona «stoodstotno zastrupljena», da je reka Bormida «izgubljena» itd.

Hkrati, ko se je govorilo o tem, so se strokovnjaki začeli ukvarjati tudi z vprašanjem, kako rešiti tudi samo — morje. Tudi kar zadeva morje, je problem hudo resen. Ne gre v tem primeru seveda za isti problem, kajti odtočne cevi kanalizacij velikih mest sicer odvajajo v morje vso nesnago mesta in s tem tudi razne kemične sestavine in spojine, ki se v vodi ne razstopijo, predvsem razne sestavine pralnih praškov, toda morske vode je veliko in odtočne cevi tudi velikih mest ne ogražajo morij. Veliko bolj aktualen je problem, ki ga povzročajo petrolejske čistilnice in petrolejske ladje. O tem je bilo veliko govora in strokovnjaki so tako rekoč konkretno dokazali, da če se razmere ne bodo v kratkem izboljšale, bo na primer Jadran v nekaj letih že tako zamazan, da bo izgubil na svoji turistični pomembnosti.

Problem, o katerem govorimo, prav gotovo ni izključno italijanski problem, pač pa postaja to problem vseh razvitih držav. Ponekod so še v težjih razmerah kot pri nas. Na primer v Porurju in Posarju v Zahodni Nemčiji, kjer izvedenci že ne najdejo poti iz sedanjega stanja.

Toda vrnimo se v naše razmere V zvezi s tem je tednik «Mondo domani» objavil članek, v katerem je izraženo tudi mnenje italijanskega ministra za javna dela Natalija. Tu zvemo, da je problem zelo težak in da bi Italija potrebovala nič manj kot 6000 milijard lir, da bi rešila «zelo hud problem očiščenja notranjih voda in da bi ustvarila učinkovito mrežo vodovodov za mestna središča».

Če vemo, da znaša poprečni državni proračun Italije v zadnjih letih nekaj nad 10.000 milijard lir, je vsota, ki jo je navedel Natali glede reševanja tega problema, torej problem oskrbovanja prebivalstva z vodo, zares velik. To pa hkrati dokazuje, kako se je doslej zanemarjalo to vprašanje, kako se je prepustilo zasebni in tudi ne le zasebni pobudi vse, kar zadeva to področje in rezultati so danes tu.

Je sicer res, da se je kako podjetje, predvsem s kemičnega področja, potrudilo in v sodelovanju s krajevnimi oblastmi uredilo vprašanje tako imenovanega očiščevanja «odplakov», toda to so le sporadični primeri, ki še bolj potrjujejo resnost, da se vse to vprašanje reši načrtno. Ker je samo ob sebi razumljivo, da se to vprašanje danes ne more rešiti hkrati, se bodo odgovorni krogi morali lotiti tega vprašanja vsaj postopoma. V zvezi s tem bi omenili, da je v zadnjih dneh minule zakonodajne dobe bil na dnevnem redu tudi zakonski načrt, ki naj bi to vprašanje vsaj s pravne plati začel reševati, toda čas je naglo potekal in zakonski načrt ni prišel niti na vrsto. Zato pa obetajo sedaj nov zakon, ki da bo prišel v kratkem na dnevni red in ki naj bi ga začeli obravnavati z vso naglico.

Ker pa vemo, da se takšna vprašanja po navadi potisnejo ob stran, ker pač silijo v ospredje še bolj nujna vprašanja — na primer šola —, je kaj malo verjetno, da se bo to sicer pomembno vprašanje začelo v kratkem sistematično reševati. Iz tega izhaja sicer porazen vendar pa logičen sklep, da se bo o tem vprašanju še dolgo, dolgo govorilo in razpravljalo, medtem pa bodo vode še bolj zastrupljene, morja pa še bolj umazana.

V okvir proslav ob 100-letnici ustanovitve čitalnice v Škednju spada tudi sedanja razstava fotografij domačih motivov, ki jo je organiziralo prosvetno društvo. Na sliki Martinuzzi: Škedenjski motiv.

REŽISER FILIPOVIĆ JE ZAČEL SNEMATI

«Oseka» bo velik film iz jugoslovanske NOB

Režiser trdi, da pripravlja film proti vojni «Oseka» bo prikazala razmere ob polomu 1941

Jugoslovanski režiser Veljko Bulajić zaključuje svoj film «Bitka na Sutjeski», ki bo največja dosedanja filmska realizacija v Jugoslaviji. Kakor je znano, govori ta film o proboju osrednjih jugoslovanskih osvobodilnih sil iz obroča, ki so ga italijanski in nemški okupatorji ter njihovi domači kolaboracionisti ustvarili okoli njih in vrhovnega poveljstva. Tema filma je torej — dogajanje v času NOB.

Zaključna dela na tem filmu pa so zavrla začetek snemanja drugega tudi zelo velikega filmskega načrta, ki ga pripravlja Vlatko Filipović. Vlatko Filipović se je pred dnevi lotil snemanja filma, ki nosi naslov «Oseka». Tudi ta film bo obsežno delo in je režiser povabil k sodelovanju večje število jugoslovanskih filmskih ljudi, umetnikov in tehnikov, med katerimi je nekaj takih, ki so trenutno zaposleni še z «Bitko na Sutjeski». Zato je moral Filipović svoj program nekoliko spremeniti, ker se mu s snemanjem mudi.

Podobno kot Bulajićeva «Sutjeska», obravnava tudi Filipovićeva «Oseka» dogajanja med drugo svetovno vojno na Balkanu. O svoji «Oseki» je Filipović rekel:

«To je zgodba o tistih vročih poletnih dneh leta 1941, ko je Jugoslavija kot država propadla. Dežela je bila zasedena. Ljudje so se počutili užaloščene, ne pa premagane. Srbska vas, srbsko podeželje je postalo zbirališče vseh tistih, ki se niso želeli niti mogli pomiriti s porazom. To so vojaki in častniki bivše jugoslovanske vojske, ki so ušli ujetništvu. Tu pa so se znašli tudi ljudje novih borbenih sil, ki so se imenovali partizani. Nemci so bili na cesti, oni pa le malo stran, v gozdu. Vas pa je medtem živela svoje življenje: mladi so se ženili, starejši slavili svoje družinske praznike in tudi umirali. To je tisto obdobje, ko so bili četniki in partizani še na isti strani proti — okupatorju. To sodelovanje pa je, na žalost, trajalo le malo časa. Na osnovi svojih ambicij so četniki prikrito igrali vlogo partizanskih zaveznikov, hkrati pa pripravljali — razkol. Spopad med enimi in drugimi je bil nujen. Vendar ne samo med tema dvema oboroženima silama, kajti cepitev ljudi je zajela tudi kmečko prebivalstvo. Od mirnih vrtnarjev in kmetov so postali borci. Seveda bojevniki na različnih straneh fronte. Ene so potegnile za seboj revolucionarne ideje, druge pa želja, da bi v motnih razmerah kaj pridobili. Prišlo je torej do borbe med zavestjo in izgubljenim občutkom za človeškost. Brat je uperil puško na brata, sosed na soseda. Milosti ni bilo, nihče je ni več iskal, niti je ni dal.»

Na vprašanje, ali naj bi ta film bil slika razmer teh poletnih dni 1941. leta, je režiser Vlatko Filipović rekel:

Scenarij sem napravil po delu Radomirja Šaranovica, tedanjega komisarja valjevskega partizanskega odreda. Poleg vseh vojnih strahot se je tedaj začela tudi naša bratomorna borba. Kot režiserja me zanima predvsem ta problem: ali je bila ta borba nujna ali ne?

V scenariju glavna junaka, predstavnika različnih formacij, obračunata med seboj brez rezultata. Ob tem se logično vsiljuje vprašanje, ali naj to pomeni, da za bratomorno borbo ni bilo krivcev? Na to vprašanje je Filipović odgovoril:

Pripravljam film, ki naj govori proti vojni. Krivce le očrtati, naznačiti, ni dovolj. S svojim filmom bi hotel reči tudi kaj več. V svojem filmu bi hotel izraziti svoj velik strah, strah da naj bi do takšnega razkola ne prišlo nikoli več. V nobenem primeru.

Vrenje med ameriškimi katoličani

Mc Carthy: «Duhovnik je dolžan za človeka storiti to, kar je pripravljen storiti za Boga»

WASHINGTON, 12. — Vsedržavna konferenca ameriških katoliških škofov se je začela v Washingtonu v čudnem vzdušju, kajti prav med začetno svečanostjo so skozi okna vdirali glasovi množice, ki je demonstrirala za svobodo vesti, kar zadeva kočljivo vprašanje nadzorstva rojstev. Ameriški katoliški škofje so se zbrali v hotelu «Hilton» v nedeljo in v trenutku, ko bi se bila morala začeti konferenca, se je zbralo pred hotelom več tisoč ljudi, ki so prišli sem z neke druge protestne demonstracije, ki jo je organiziral odbor za svobodo cerkve v hotelu «Mayflower», kjer so bile izrečene ostre kritike, predvsem na račun kardinala Patricka O'Boylea.

Osnova nekakšnega «živega nemira», ki vlada v washingtonski nadškofiji med katoličani, so ostre in vztrajne kritike, ki jih je vzbudil sklep kardinala Patricka O'Boylea, da strogo kaznuje kakih štirideset katoliških duhovnikov, ki so letos julija odkrito in javno izrazili svoje nesoglasje glede papeževih pogledov na kontrolo rojstev, izraženih v encikliki «Humanae vitae» Po pisanju dnevnika «Washington post» se tolmačenje papeške enciklike v ameriški prestolnici «spreminja v odkrito bitko o avtoriteti Cerkve.» To, kar namreč hočejo ti duhovniki s svojim negodovanjem izraziti, je to, da kardinal Patrick O'Boyle ni imel in nima pravice vsiliti katoličanom in duhovnikom svoje nadškofije lastnih pogledov o katoliški morali, o kateri se papež ni dokončno izrekel in ker nima ta papežev proglas splošno obvezne veljave.

S tem v zvezi je duhovnik John Corrigan, predsednik «zveze duhovnikov Washingtona» v nedeljo rekel tisočem demonstrantov naslednje: «Avtoriteta in oblast Cerkve se more in mora vršiti v soglasju vse cerkvene skupnosti in je ne sme monopolizirati nihče».

Med govori, pesmimi, vzkliki in koračnicami je senator MvCarthy, ki se je pred nedavnim potegoval tudi za nominacijo v demokratski stranki, ki je zelo znan med ameriškimi laičnimi katoličani in ki je sodeloval tudi na nedeljskih demonstracijah, je množici recitiral kratko pesem o duhovnikih, pesem, ki poveličuje bolj svobodno mislečega duhovnika, ki da ne sme več gledati skozi svoja temna očala, pač pa je dolžan storiti za človeka to, kar je pripravljen storiti za Boga.

VTEM KO SOVJETSKI «ZOND 3» DRVI PROTI LUNI

«Počutje fizične ločenosti od Zemlje» in še druge zapletene težave kozmonavtov

Vesoljska medicina odkriva vedno nove težave
Čim globlje bo šel človek v vesolje, tem težje se bo znašel - Zato bo izbira kozmonavtom vedno težja

«Zond 6» drvi proti Luni. Podrobno ni bilo povedano, kakšne naloge ima, vsekakor pa je vse to v zvezi s sovjetskim načrtom za osvojitev Lune, kamor bi radi prišli še prej Američani. Kdo bo prvi na Zemljinem satelitu, ni mogoče reči. Tekma je — športno povedano — še vedno odprta. Zato pa so priprave na tej in na oni strani pospešene, pa čeprav se s sovjetske strani o tem bolj malo govori. Zato bomo iz agencije «APN» povzeli članek, ki govori o najnovejših predvsem sovjetskih raziskovanjih na področju tako imenovanih emocionalnih reakcij kozmonavtov, kjer je rečeno, da so psihofizične reakcije eden izmed bistvenih pogojev za uspeh poleta kozmične ladje. Agencija je v zvezi s tem objavila naslednji članek:

«Razpoloženje je dobro!» je bilo eno prvih poročil kozmonavta Beregovoja iz vesoljske ladje «Sojuz 3», ki je pred nedavnim krožila okoli Zemlje. V naslednjem članku bo govor o tem, kakšen pomen imata psihološka priprava in razpoloženje kozmonavta v vesolju.

Delo letalca in kozmonavta je povezano z delovanjem skrajno «nenavadnih» dejavnikov okolja, ki ga obdaja. Po navadi to povzroča pomembne emocionalno-živčne napore, ki morejo biti tudi vzroki zmanjšanja delovne sposobnosti in tudi kakovosti pri izpolnjevanju nalog. Proučevanje emocij in njihovega vpliva na obnašanje in delovno sposobnost človeka so zelo pereči problemi kozmične medicine. Kakor dokazujejo raziskovanja sovjetskih in ameriških znanstvenikov, se pri kozmonavtih tik pred izstrelitvijo ladje kažejo močno izrazite emocionalne reakcije. Te ostanejo takšne tudi med poletom, posebno med vzletom in pristajanjem, kot tudi med izvrševanjem raznih bolj zapletenih operacij.

Veliko zanimanje vzbujajo proučevanja emocionalnih reakcij kozmonavtov med njihovim poklicnim delom, ki so povezana z novim okoljem, z elementi tveganja in negotovosti, s svojevrstnim načinom življenja in dela v takšni kabini, kjer ni nujnega udobja in kjer je človek izoliran od družbe in ločen od Zemlje. Vse to povzroča vrsto emocionalnih reakcij: psihičnih, kar zadeva obnašanje, pa tudi vegetativnih in biokemičnih. Tako je n.pr. znašal pulz pri Gagarinu v času aktivnega sodelovanja pri vzletu — 180 udarcev na minuto. To se je opazilo tudi pri Leonovu, ko je iz vesoljske ladje stopil v vesoljsko praznino. Pri njem so zabeležili 162 udarcev v minuti. Povečala se je tudi hitrost dihanja — do 36 vdihov v minuti. Pri ameriškem kozmonavtu Gordonu je pulz dosegel 180 udarcev v minuti, hkrati pa tudi 40 vdihov.

Podrobno proučevanje emocionalnih reakcij človeka v kozmosu je zelo zapleteno. To zahteva podrobno proučevanje emocionalnih reakcij tudi v drugih oblikah človekove dejavnosti, ker se človek znajde v takšnem stanju tudi pri drugih napornih in tveganih nalogah. Določene analogije moremo zaslediti pri nekaterih letalskih poskusih v letalstvu samem. Leta 1957 so na primer Američani opazili, da se pri nekaterih pilotih pojavlja «počutje fizične ločenosti od Zemlje». Pri poletih v velike višine, na 20 km, so ta pojav zabeležili pri 48 od 137 preizkušanih pilotov, to se pravi v 35 odst. primerov. Pogosto se javlja tudi «ugodno počutje» pri posameznem poletu. To se kaže v zmanjšanju mišične napetosti in dejavnosti. To se označuje kot emocionalni doživljaj, ki mu pravijo «počutje izven zemeljskega miru», ki se odraža v prijetni svobodi in veselosti.

Sovjetski specialisti letalske medicine so pregledovali letalce in med njihovim letenjem beležili elektrokardiogram, pulz in ritem dihanja. Tako ta, kot tudi biokemična opazovanja so omogočila vsestransko ocenjevanje emocionalnih pojavov pri zapletenih poletih.

Sovjetski znanstveniki so proučili tudi psihofizične lastnosti članov letečih posadk, ki so vršile zapletene naloge in ki so letele skupno. Po vzletu je bila pri pilotu opažena vidna sprememba v tako imenovani živčno-psihični sferi, zmanjšala se je pozornost in naglica vidnih reakcij, podaljševal se je čas gibov in premikov, povečala pa se je dražljivost. To je vplivalo tudi na spremembe v ritmu dihanja ter na krvni pritisk. Hitrost srčnega ritma se je večala na 145 do 160 udarcev v minuti, pri nekaterih vajah pa do 180 in celo 186 udarcev v minuti, torej dvakrat močneje ali hitreje kot v normalnem življenju. Tudi ritem dihanja se je povečal do 50 in celo 54 vdihov v minuti, kar je od 2,5 do trikrat več kot v normalnem življenju.

Raziskovanja so pokazala, da so vzroki visokega emocionalnega napora ne samo v novosti naloge, v zapletenosti in nevarnosti, pač pa tudi v občutku odgovornosti.

Psihologi poudarjajo nujnost pobitosti in zaskrbljenosti, ki jo pilot kaže pred odhodom v kozmos. Kozmonavti doživljajo občutje nelagodja zaradi novosti, ki jih čakajo in zaradi nevarnosti, s katerimi bi se mogli v vesolju srečati. Toda nova stvar je tako rekoč organsko povezana z večjo ali manjšo nevarnostjo. Reakcija človeka v takšnih razmerah mora nujno vplivati na reflekse, to pa se izraža bolj ali manj v emocionalnih doživljanjih.

Velik emocionalni pritisk doživlja kozmonavt pri vračanju na Zemljo. Tedaj je dovolj le neznatna napaka v trenutku vključevanja motorja in vesoljska ladja se bo znašla že na drugi poti, ki nikakor ne bo pripeljala na Zemljo. Celo pri pravilnem vključevanju omenjenega motorja obstaja možnost, da se ladja izgubi nekje v nepreglednih gozdovih, v puščavi ali celo na oceanu. Pri pristajanju se pojavlja vrsta še drugih emocionalnih reakcij. To je lepo opisal kozmonavt Nikolajev: «Ko stopiš v goste sloje atmosfere, se ti zazdi, kot da začenja ladja goreti Na iluminatorju se vidi plamen in hkrati občutiš močan tresk. V trenutku pomisliš, da je odletel oklep ladje. Toda poznal sem konstrukcijo ladje in takšnih dvomov ni moglo biti. Zato sem si govoril: naj le gori, to je normalno spuščanje.»

Zares, obnašanje Nikolajeva je bilo tudi v tem primeru mirno, popolnoma v soglasju z značajem tega kozmonavta.

S povečanjem nalog, ki jih bodo prevzemali kozmonavti, z vedno večjim oddaljevanjem vesoljskih ladij od Zemlje na dolgih poletih v notranjost vesolja bo emocionalni element kozmonavta imel vedno večjo nalogo, tako kar zadeva spremembe v njegovem obnašanju, kot tudi kar zadeva njegovo sposobnost za delo, za naloge, ki mu bodo poverjene. Od tod tudi nove težave pri izbiranju kozmonavtov. Posebno pozornost bo treba posvetiti njihovi emocionalni sferi. Potrebno bo najti sredstva za zniževanje čezmernih psihofizičnih reakcij itd. Pri treningu kozmonavtov bo potrebno posebno razvijati njihovo «kakovost volje». Izbrati bo treba torej najbolj neustrašne ljudi, ki se znajo obvladati, ki dobro koordinirajo gibe, ljudi, ki morejo ohraniti tako imenovano prostorno orientacijo. Za komandante kozmičnih ladij, za tiste, ki bodo ladje vodili, pa je problem izbire še težji in zahteva nova proučevanja.

ČUDNI «ZNAKI» V ARGENTINI

Koder pristajajo «leteči krožniki» rastejo velike gobe

Prisotnost Francoza Cousteauja ob jezeru Titicaca se povezuje z govorico o iskanju oporišča na dnu jezera

BUENOS AIRES, 12. — Odkritje izredno velikih «gob» v raznih krajih Argentine je ponovno vzbudilo zanimanje prebivalstva za možnost pristajanja tako imenovanih letečih krožnikov. Izredno velike gobe so našli najprej v pokrajini Santa Fé, severno od Buenos Airesa, konec preteklega tedna pa v Necochei kakih 500 km južno od prestolnice. Zadnjo veliko gobo je opazil pilot nekega letala v bližini nekega pristajališča. Pilot se je vrnil na kraj skupno s številnimi člani komisije za raziskovanja neidentificiranih predmetov, v kateri so bili tudi številni častniki. In ta komisija je ugotovila, da so bila tla popolnoma okamenela in sicer na površini s premerom šestih metrov in to točno na kraju, kjer da je pilot videl leteči krožnik. V notranjosti kroga s premerom šestih metrov pa je bilo tudi osem gob bele barve, katerih največja je imela «klobuk» s premerom 81 cm, visoka pa je bila 15 cm.

V argentinskih uradnih in tudi znanstvenih krogih nočejo dati še nobene razlage o tem pojavu — torej izredno velikim gobam — ki ga nekateri časopisi pripisujejo žarčenju predmetov izvenzemeljskega izvora.

Zanimanje, ki ga vzbujajo pogosta prikazovanja letečih krožnikov ter čudni pojavi, kakršne so velike gobe, je v zadnjih dneh postalo še bolj živo zaradi neke vesti, ki se je razširila iz Lime in po kateri naj bi leteči krožniki prihajali z nekega oporišča, ki da je na dnu jezera Titicaca. Po pričanju ljudi, ki žive vzdolž obale tega jezera, se «leteči predmeti potapljajo v vode jezera in izginjajo».

Navzočnost neke francoske znanstvene odprave, ki jo vodi poveljnik Cousteau, odprave, ki je pred dnevi prišla na bolivijsko obrežje tega jezera, se zdi, da je še povečala «resničnost» teh govoric. Nekateri ljudje tega področja zatrjujejo, da so Francozi prišli raziskovat dno jezera in resnico o letečih krožnikih.»

Za francoskega znanstvenika Cousteauja pa je znano, da se že dolgo let ukvarja s svojimi globinskimi plovili, s katerimi se je že večkrat potopil stotine metrov pod morsko gladino in na globini nekaj desetin metrov ustvaril tudi nekakšno podvodno kolonijo, v kateri so posamezniki preživeli tudi po več tednov.

Lepa Dubrovčanka Ivona Puhiera, ki tekmuje za mesto najlepšega dekleta na svetu.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Delovno okolje bo vse kaj drugega kot prijetno. Toda stisnite zobe in bo šlo. Srečanje v popoldanskih urah.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Napeto vzdušje, ki ga bo povzročila neka vaša nepremišljena beseda. Neka oseba se zanima za vas.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Z razumevanjem sprejmite osebo, ki išče pomoči pri vas. Beseda ni konj, pravi pregovor.

RAK (od 22.6. do 22.7.) V družbi se boste izkazali in si s tem pomagali na lestvici navzgor. Svoje težave držite zase.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Razmere so povoljne za trgovsko ali kako sorodno dejavnost, ne pa za ustvarjanje. Ljubosumni boste.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) V sproščenosti, v kateri se boste znašli, dajte vse od sebe. Počutili se boste dobro in boste srečni.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Ne nasedajte na videz prijateljskim nasvetom. Za tem se nekaj skriva. Upoštevajte tudi mlajše od sebe.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Današnji dan bo vaš dan, če boste znali priložnost izkoristiti. Zvečer boste utrujeni.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Pobuda ni vse, potrebno jo je tudi izpeljati. Vsekakor ne jemljite vsega preveč togo.

KOZOROG (od 23.12. do 20.1.) Delo vas bo utrudilo in zato pomislite na morebiten krajši počitek. Prijetno vzdušje bo le doma.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Preden začnete pogajanja o čem novem, se pozanimajte, s kom imate opravka. Ne vtikajte se v tuje zadeve.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Ker je čas dragocen, ga ne zapravljajte z nepotrebnimi razpravami. Staro prijateljstvo bo ponovno oživelo.

ANGLEŠKI TISK O NASTOPU ITALIJANSKEGA KVARTETA

LONDON, 12. — *Angleška kritika je zelo pohvalno ocenila nastop znanega italijanskega ansambla «Quartetto Italiano», ki je nastopil v «Queen Elizabeth Hallu». Posebno se je lepo izrazil o tem nastopu kritik dnevnika «Times», ki je med drugim zapisal, da «bi bilo povsem naravno, če bi začel italijanski ansambel, po 23 letih, kazati znake utrujenosti, nasprotno pa iz tega nastopa izhaja, da je italijanski kvartet dosegel svoj višek». «Člani kvarteta — piše kritik — kažejo popolno mladostno intonacijo, ki se sklada z zrelostjo, ki je posledica medsebojnega poznavanja in poznavanja repertoarja».*

Italijanski kvartet je nastopil z deli Haydna, Brahmsa, Weberna in Ravela. Ob stoletnici smrti velikega skladatelja G Rossinija so v isti dvorani izvedli tudi njegovo Malo slavnostno mašo.

RADIO TELEVIZIJA

SREDA, 13. NOVEMBRA 1968

RADIO TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila - 7.30 Jutranja glasba - 11.35 Slov. narodne - 12.10 Brali smo za vas - 12.20 Za vsakogar nekaj - 13.30 Glasba po željah - 17.00 Duo Russo-Safred - 17.20 Za mlade poslušalce - 17.35 Poljudna enciklopedija - 18.20 Umetnost in prireditve - 18.30 Iz popotne torbe M. Matičetovega - 18.55 Orkester - 19.10 Higiena in zdravje - 20.00 Šport - 20.35 Simf. koncert - 21.45 Za vašo knjižno polico - 22.40 Zabavna glasba.

TRST

12.05 Pacchiorijevi solisti - 12.25 Tretja stran - 13.15 Tržaške popevke - 13.55 Verdijeve «Sicilske večernice», II. dej.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.00, 16.00, 19.15 Poročila - 7.10 Jutranja glasba - 8.00 Prenos RL - 10.15 Ansambel Cenci - 10.45 Plošče - 11.00 Otroški kotiček - 11.15 Orkester Greenslage - 11.30 Današnji pevci - 12.00 in 12.50 Glasba po željah - 14.10 Nove plošče - 14.30 Ritmi - 15.30 Primorski pevski zbori - 16.30 Otroški kotiček - 16.45 Ob stoletnici G. Rossinija - 17.40 Plesna glasba - 18.00 in 19.30 Prenos RL - 19.00 Ansambel Smith - 22.10 Jazz - 22.35 Komorna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila - 8.30 Jutranje pesmi - 9.06 Zvočni trak - 10.35 in 11.08 Ura glasbe - 11.30 Glasbena antologija - 12.05 Kontrapunkt - 13.15 Pisan spored - 14.45 Ital. pesmi - 16.00 Spored za najmlajše - 16.30 Donatella Moretti in Al Bano - 17.10 Program za mladino - 19.13 Roman - 20.15 N Martoglio: L'arte di Giufà - 21.45 Koncert.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila - 8.45 Orkestri - 9.40 Glasbeni album - 10.17 Jazz - 10.40 Glasba po željah - 11.40 Pesmi desetletja - 14.05 Juke box - 15.00 Izbrani motivi - 15.15 Koncert - 16.00 in 17.10 Popoldanski spored - 17.35 Enotni razred - 18.20 Poljudna enciklopedija - 20.00 Pisan spored - 20.45 Nove pesmi - 21.10 Jazzovski koncert - 22.40 Ameriške nove plošče.

III PROGRAM

10.00 Rossini, Giordano, Verdi - 10.50 Na sporedu Haendel in Williams - 12.20 Vivaldijeve in Martinijeve skladbe - 13.05 Simf. koncert - 14.30 Sopranistka I. Bozzi - 15.20 Glinka, Fantasie - 15.30 Rapsodija Rahmaninova 16.20 Sodobni skladatelji: Panni - 17.20 Nemščina - 18.15 Gospodarska rubrika - 18.30 Lahka glasba - 18.45 Kulturni pregled - 19.15 Koncert - 21.00 Ob stoletnici Rossinija.

FILODIFUZIJA

8.20 Haydn in Cambini - 10.10 Cherubinijeva sonata - 10.20 Rameau in Roussel - 11.15 Budimpeštanski kvartet - 12.20 Glinka, Življenje za carja - 13.30 Milhaudove skladbe - 15.15 Skladatelj F. Mannino.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila - 6.50 Danes za vas - 7.25 Telesna vzgoja - 7.45 Inform. oddaja - 8.08 Glasbena matineja - 8.55 Pravljice in zgodbe - 9.10 Skladbe za mladino - 9.30 Orkester Jankowski - 9.45 Šentjernejski oktet - 10.15 Pri vas doma - 12.10 Dve partituri B. Arniča - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Od vasi do vasi - 13.30 Priporočajo vam... - 14.05 Koncert za oddih - 15.40 David Grubl: «Brezpomembni otrok», podlistek 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Mladina sebi in vam - 18.00 Aktualnosti - 18.15 Odskočna deska 18.40 Naš razgovor - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 «Ti in opera» - 22.15 Nemški festival jazza - 23.05 J. G. de Biedma: Pesmi - 23.15 Pevci zabavne glasbe.

ITAL. TELEVIZIJA

12.30 Primitivni narodi - 13.00 Srečanja na severu - 13.30 Dnevnik - 17.00 Giocagiò - 17.30 Dnevnik - 17.45 Program za najmlajše - 18.45 TV razprave - 19.15 Poljudna znanost - 19.45 Šport in kronike - 20.30 Dnevnik - 21.00 Od Kobarida do Vittoria Veneta - 22.15 Športna sreda

II. KANAL

21.00 Dnevnik - 21.15 I. Bergman: «Luci d'inverno» - 22.45 Dokumentarec.

JUG TELEVIZIJA

17.20, 20.00 in 22.50 Poročila - 9.35 TV v šoli - 17.25 Zgodbe iz pipe — lutke - 17.45 Risanka - 18.00 Pisani trak - 18.20 Oddaja za otroke - 19.05 Perunika — poljski film - 19.45 Cikcak - 20.35 Razpotja in odločitve: O I. svetovni vojni - 21.20 Nogomet Manchester:Anderlecht.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 12,5, najnižja 10, ob 19. uri 10,4 stop., vlaga 55%, zračni tlak 1014,6 stalen, veter 25 km severovzhodni, sunki burje 60 km/h, nebo jasno, morje razgibano, temperatura morja 15,8 stop.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 13. novembra STANISLAV
Sonce vzide ob 7,02 in zatone ob 16.37 — Dolžina dneva 9,35 — Luna vzide ob 23.35 in zatone ob 13.34
Jutri, ČETRTEK, 14. novembra BORISLAVA

DAN BORBE KMETOV FURLANIJE - JULIJSKE KRAJINE

Velika demonstracija po mestnih ulicah in zborovanje z govori na Trgu sv. Antona

Kmetom sta govorila tajnik Kmečke zveze Lucijan Volk in vsedržavni tajnik Federmezzadri poslanec Renato Ognibene - Deželni podpredsednik Moro in deželni odbornik za kmetijstvo Comelli sprejela delegacijo kmetov

(Nadaljevanje s 1. strani)

V dolgi povorki, ki se je mirno in dostojno vila vzdolž vsega mestnega središča in na zbornem mestu smo videli med demonstranti slovenska deželna svetovalca Lovriho in Štoka, deželne svetovalce in strankine predstavnike KPI, PSI in PSIUP, poslanca Ognibene, generalnega tajnika Federmezzadri, voditelje deželne «Alleanze Contadini» in Kmečke zveze, voditelje Federmezzadri in Federbraccianti CGIL in vsedržavne zveze zadrug in vzajemnic Furlanije - Julijske krajine.

Demonstracija po mestnih ulicah in na Trgu sv. Antona je potekala v popolnem redu, kar ji je dalo še večjo moč, demonstrantom pa zavest, da so zaključili svoje kmetijsko leto z enim najlepših in uspelih nastopov, da so pokazali, da so združeni v svojih zahtevah in da hočejo od pristojnih deželnih in državnih oblasti samo pravično razumevanje za potrebe kmetijstva in kmetijskih družin, da hočejo biti hkrati odločujoči činitelj splošnega gospodarskega napredka dežele.

Na Trgu sv. Antona je odprl zborovanje deželni tajnik CGIL Zuliani, ki se je v imenu organizacij kmetov zahvalil vsem za tako veliko udeležbo in poudaril, da so kmetje prišli v Trst, da opozorijo deželno upravo na njeno dolžnost, da posveti kmetijstvu vso pozornost in da reši vprašanja, ki jih kmetje v naši deželi že toliko let pričakujejo. Zuliani je nato dal besedo tajniku Kmečke zveze Lucijanu Volku, ki je dejal:

«Tovariši in prijatelji,

zbrali smo se danes, da javno izrazimo naše zahteve in naša pričakovanja, da nam je v sodobni družbi priznana vloga, ki jo kmetje imamo, da se priznajo naše potrebe in naša želja po boljšem življenju, skladno z vsemi delovnimi ljudmi.

Splošne težave, ki tarejo vse kmete v državi in v naši deželi, kot vprašanje kmetijskih pogodb; kmečkega socialnega zavarovanja, ki daje kmetom neprimerno slabše pokojnine in pozneje kot vsem drugim delovnim kategorijam; prenajbolje družinske doklade, pa niti te za žene in starše; nezadostna zdravstvena oskrba brez zdravil; vojaške služnosti itd., ki poleg stalnega naraščanja cen za kmetijske potrebščine (gnojila, semena, krmila itd.) slabšajo naš položaj, bo izčrpno prikazal poslanec Ognibene.

Slovenski kmetje smo se pridružili tej manifestaciji zaradi solidarnosti in koristnosti skupnega nastopa, ki edini lahko garantira

Lucijan Volk

uspeh vsake akcije, in tudi zato, da se javno izrečemo o naših še posebnih težavah, s katerimi se borimo že leta in leta.

Posebno boleče je za nas vprašanje razlastitev. Razlastili so predvsem slovenskemu kmetu vso najboljšo nižinski zemljo. Trdili so nam, da nas morajo razlastiti zaradi «javne koristi», ker morajo na naši zemlji graditi industrijo, ki bo prinesla delo in zaslužek. Toda s tem, da so kmete uničevali, s tem da so jim jemali zemljo, ni videti, da so pripomogli k «javni koristi», k blagostanju, če je res, kot je res, da je število delovnih mest padlo od leta 1961 za skoraj 11.000, ne pa naraslo. Torej zahtevali so od nas žrtve za nič, in to se mora končati.

Slovenski kmetje zahtevajo, da so prisotni v vseh tistih ustanovah, kjer se odloča o kmetijstvu, torej o njihovi usodi.

Hočejo, da je v vseh uradih, ki so pristojni za kmetijstvo, nameščeno slovensko osebje, da se bodo lahko razumeli. Hočejo, da se konča komisarska uprava pri Kmečki blagajni.

Potrebno je, da Deželna ustanova za razvoj kmetijstva deluje na vsem ozemlju naše dežele, da bodo lahko tudi naši kmetje uživali ugodnosti, ki jih bo nudila.

Treba je kmetu priskočiti na pomoč, ko mu uniči pridelek toča ali druge vremenske nesreče. Zaščititi ga je treba pred škodo, ki mu jo povzročajo izletniki in divjačina, ker ni mogoče računati še naprej z njegovo potrpežljivostjo. Treba mu je pomagati, da se združuje in s tem olajša svoje trdo delo in zmanjša stroške, ter da prodaja svoj trdo prigarani pridelek po cenah, ki naj poplačajo njegov trud.

Če se hoče, kot je potrebno in zares «javno koristno», da se še nadalje razširi specializacija, vrtnarstvo, cvetličarstvo, vinogradništvo, je treba tudi kmetijstvu (kot se to dela za industrijo in trgovino) urediti tako imenovane infrastrukture, predvsem poljske poti in poceni vodo za namakanje. Od kmeta ni mogoče zahtevati, da plačuje vodo za svoj vrt po isti ceni kot za pitje, medtem ko se priznajo industriji veliki popusti.

Če hočemo, da se vsa ta vprašanja rešijo, ali vsaj začenjajo reševati, se ne smemo zadovoljiti s tem, da se doma pritožujemo, ali da te pritožbe izrazimo na občnih zborih.

Zbrati se moramo okrog sindikalne organizacije in združeno, kot danes, Slovenci in Italijani v bratski solidarnosti, zahtevati javno priznanje naših upravičenih pričakovanj.

Nato je govoril poslanec Renato Ognibene, ki je dejal, da Italijo že dlje časa pretresajo borbe delavcev in kmetov. Velike stavke, kakršna bo tudi 14. t. m., s katero bodo delavci in kmetje zahtevali dostojno pokojnino in ne miloščino, je dejal Ognibene, pričajo o enotni borbi delovnih ljudi. Govornik je poudaril, da se kriza kmetijstva in kmetijskih delavcev vedno bolj zaostruje in da se še bolj zaostruje razlika med zaslužkom na kmetih in v ostali gospodarski dejavnosti. Ognibene je poudaril, da so se kmetje zbrali na demonstraciji v Trstu, da povedo, da ne bodo več trpeli zapostavljanja in da ne nameravajo več plačevati na svoji koži za zgrešeno gospodarsko in zlasti kmetijsko politiko.

Italijanski kmetje zahtevajo novo kmetijsko politiko, je dejal Ognibene, ki bo omogočila kmetijski napredek sporedno z napredkom ostalega gospodarstva, da mora vlada prenehati s podpiranjem veleposestnikov, ki jim ne zadostuje, ki zahtevajo vedno več, ker hočejo postati edini gospodarji kmetijstva in nadzorovati ves kmetijski trg. Sedanja velika kriza v kmetijstvu izhaja predvsem iz dejstva, je dejal govornik, da vladne oblasti niso nikoli hotele, da bi imeli neposredni obdelovalci zemlje glavno besedo pri odločanju kmetijske politike v Italiji.

Poslanec Ognibene je zatem opširno govoril o škodljivih posledicah ukrepov Evropske gospodarske skupnosti na kmetijskem področju za Italijo, čeprav je vlada zagotavljala, da bodo ti ukrepi prinesli italijanskemu kmetijstvu velike koristi. Teh koristi do sedaj še ni bilo, kmetje pa iz leta v leto plačujejo gnojila in stroje po vedno višjih cenah, cene njihovih pridelkov pa so vedno nižje. Zato kmetje zahtevajo deželne in državne pobude za posodobljenje in zaokroženje malih posestev, za zadružne in konzorcialne naprave za predelavo mleka, skladišča in hladilnike za sadje in povrtnino, zadružne kleti, sestavo podrobnih načrtov za uskladitev kmetijske proizvodnje in predelovalne industrije, odpravo spolovinarstva z novim zakonom, novo tržno politiko, ki bo omogočila kmetom, da prodajo svoje pridelke po pravičnih cenah, dostojno zdravniško oskrbo, ustrezno pokojnino in družinsko doklado, zakon za poravnavo škode, ki jim jo povzročajo vremenske neprilike itd.

Po končanem zborovanju na Trgu sv. Antona sta deželni podpredsednik Moro in odbornik za kmetijstvo Comelli sprejela številno delegacijo kmetov in njihovih predstavnikov, v kateri so bili med drugimi tudi predsednik in podpredsednik Kmečke zveze Alfonz Guštin in Dušan Kodrič, deželni svetovalec Dušan Lovriha, član izvršnega odbora Kmečke zveze Debelis, deželna svetovalca Moschioni in Dal Mas, poslanec Ognibene, deželni tajnik CGIL Zuliani in deželni tajnik Alleanze Contadini Simsig. Sestanka se je udeležil tudi vodja skupine demokristjanskih svetovalcev v deželnem svetu Virgolini.

Deželni tajnik Alleanze Contadini Simsig je razložil podpredsedniku in odborniku zahteve kmetov in je še posebno poudaril vprašanje pristojnosti in delovanja deželne ustanove za razvoj kmetijstva ERSA, socialnega zavarovanja kmetov, predlagal izdajo deželnega zakona za brezplačna zdravila kmetom, nujnost odobritve deželnega zakona o pogodbah za mešane kmečke najemnine, potrebo po povečanju in posodobljenju malih kmetijskih podjetij z deželnim prispevkom in vprašanje zadružništva.

V razgovoru, ki je trajal dve uri, je odbornik Comelli sporočil delegaciji, da sta dva zakonska predloga o pogodbah za mešane kmečke najemnine, ki sta si precej podobna, v razpravi pristojne komisije in da hoče deželni odbor to vprašanje dokončno rešiti. Izjavil je, da se bojijo, da bo država zavrnila omenjeni zakon. Če bo prišlo do tega, je dejal Comelli, se bo deželni odbor pritožil na ustavno sodišče. Glede zakona za brezplačna zdravila kmetom pa je dejal, da je ta zakon nesprejemljiv, ker jim bi ga država gotovo zavrnila.

Glede ustanove ERSA je odbornik za kmetijstvo izjavil, da bo ta pristojna za vsa deželna razvojna področja, nakar so predstavniki kmetov pripomnili, da mora ERSA delovati v vsej deželi in pomagati pri razvoju kmetijstva povsod, kjer je treba. Poslanec Ognibene pa je poudaril važnost deželnih uprav, ki lahko mnogo napravijo za kmetijstvo, ker so v neposrednem stiku s kmeti in z njihovimi vprašanji.

Ob zaključku sestanka, se je deželni podpredsednik Moro zahvalil delegaciji za obisk in za vprašanja, ki jih je načela, ter je hkrati izrazil zadovoljstvo za mogočno in dostojno demonstracijo kmetov. Odgovoril mu je deželni svetovalec Moschioni, ki se je zahvalil za sprejem.

Poslanec Renato Ognibene

DELOVANJE DEŽELNIH ORGANOV

Peta komisija odobrila osnutek o ukrepih za turizem

Odbornik Stopper sprejel predstavnike obrtnikov

Včeraj je pod predsedstvom svetovalca Rigutta peta deželna komisija odobrila z večino glasov zakonski osnutek o ukrepih v prid turizmu. Pri glasovanju so se vzdržali vetovalci KPI, PSIUP in PLI. Seje se je udeležil tudi podpredsednik deželnega odbora in odbornik za turizem Moro.

V začetku je poročevalec de Rinaldini orisal ukrep, s katerim bodo predvsem zagotovili krajevnim turističnim in letoviščarskim ustanovam v deželi sredstva za njihov obstoj. Zakonski osnutek omogoča namreč deželni upravi, da prispeva za izdatke teh ustanov po objektivnih kriterijih. Prav tako predvideva zakonski osnutek novo ureditev nadzornih funkcij dežele nad pokrajinskimi in krajevnimi turističnimi ustanovami. Te nadzorne funkcije so namreč prešle na deželno upravo. De Rinaldini je še rekel, da je ta zakonski osnutek rezultat začasnih potreb v pričakovanju organskega zakona za turizem. V imenu odbora je spregovoril odbornik Moro, ki je orisal nekatere plati zakonskega osnutka. V splošno razpravo so posegli svetovalci Bosari, di Caporiacco, Romano, Trauner in Urli. Vsem sta odgovorila poročevalec in odbornik za turizem.

Včeraj zjutraj se je sestala tudi druga zakonodajna komisija, ki ji je predsedoval svetovalec Dal Mas, njenega sestanka pa se je udeležil tudi odbornik za kmetijstvo Comelli. Komisija je razpravljala o dveh zakonskih predlogih, ki se tičeta kmetijskih najemnih pogodb. Enega sta predložila za večino svetovalca Dal Mas in Del Gobbo, drugega pa komunistični svetovalci Moschioni, Lovriha, Bacicchi, Bergomas in drugi. Namen obeh predlogov je urediti vprašanje najemnih pogodb, toda med seboj se precej razlikujeta.

Predvčerajšnjim je deželni odbornik za delo Stopper sprejel predsednika deželne zveze obrtnikov Di Nataleja skupno z vodstvenim svetom.

Predstavniki obrtnikov so predočili odborniku razne svoje potrebe, zlasti pa potrebo po kreditnih olajšavah in spodbudah za razvoj obrti. Deželni odbornik Stopper je dejal, da se je njegovo odborništvo že marljivo ukvarjalo s tem vprašanjem. Zagotovil je predstavnikom obrtnikov, da so že pripravili zakonske osnutke za razvoj obrti ter da jih bodo čimprej predložili v proučitev odboru. Zvečer se je odbornik Stopper sestal s predstavniki obrtniških združenj v Gorici in Tržiču, kjer je ponovil obveznosti dežele.

Na pobudo odborništva za finance so objavili zanimivo publikacijo njegovega posvetovalnega tehniškega odbora z naslovom: «Akti in dokumentacija o sestankih in o predmetih, o katerih so razpravljali v prvih dveh letih dejavnosti med julijem 1966 in aprilom 1968.

Odboru predseduje odbornik za finance Tripani in so v njem razni strokovnjaki in funkcionarji Njegova naloga je proučevati glavna finančna vprašanja.

Danes se bo v prostorih deželnega odbora v Trstu sestala deželna komisija za zadružništvo. Med drugim bodo izvolili tudi v pokrajinske odbore za zadružništvo predstavnike raznih zadružnih strok. Seja se začne ob 16. uri in ji bo predsedoval odbornik Varisco.

Vladni komisar dr. Cappellini si je včeraj popoldne ogledal gradbišče pri Boljuncu za novo tovarno GMT in se zanimal, kako se bodo pripravljalna dela nadaljevala.

Spremljala sta ga predsednik EP IT odv. Sacerdoti in ravnatelj dr. Verzegnassi.

Smola kolesarja

Romano Malalan, 61-letni delavec od Banov, je bil včeraj z malim vnučkom na Opčinah. Tja in nazaj se je peljal s svojim kolesom, vnučka pa je posedel predse. Ko je zavil v Konkonelsko ulico, je nemirni vnuček začel opletati z nogami in čevelj mu je zdrsnil med kolesne špice. Kolo se je sunkoma ustavilo in se prevrnilo. Malček se je zakotalil na tla, bolj nerodno pa je padel Malalan in se močno udaril v čelo in po bradi. Z rešilnim avtom, ki ga je sam poklical, so ga odpeljali v tržaško bolnišnico.

JUTRI STAVKA ZA REFORMO POKOJNIN

Stavko so enotno proglasile vse tri sindikalne organizacije

Ob 10. uri bo v kinu «Alabarda» zborovanje, na katerem bodo govorili tajniki osrednjih sindikalnih zvez

V okviru jutrišnje vsedržavne enotne stavke za reformo in zvišanje pokojnin bodo tudi v Trstu stavkali vsi delavci in uslužbenci. Jutri ob 10. uri bo v kinu «Alabarda» enotno zborovanje, ki ga prirejajo Nova delavska zbornica CGIL, pokrajinska zveza sindikatov CISL in Delavska zbornica UIL. Na zborovanju bodo govorili naslednji osrednji tajniki vsedržavnih sindikalnih zvez iz Rima: za CGIL Fernando Martignani, za CISL Carlo Romei in za UIL Paolo Tisselli.

Stavka velja za vse stroke, to je industrijo, trgovino, turizem, kmetijstvo (kmečke delavce), obrt, banke in zavarovalnice. Kot je znano, so bila za rešitev spora okoli pokojnin tudi pogajanja s pristojnim ministrstvom, toda vlada ni bila pripravljena sprejeti enotnih zahtev vseh treh sindikatov ter je ponujala nekaj drobtin, s katerimi se seveda delavci, upokojenci in sindikati niso mogli zadovoljiti. Stavka bo trajala od polnoči do polnoči.

Predkongresne priprave tržaške federacije KPI

Te dni se je končalo zasedanje federalnega komiteja tržaške KPI. S to sejo se je praktično začela predkongresna debata, ki se bo te dni razširila tudi na posamezne sekcije in celice, ki bodo na svojih krajevnih kongresih izvolile nova vodstva in delegate na federalni kongres, ki bo od 20. do 22. decembra. Diskusija o tezah in imenovanje delegatov iz sekcij se bo moralo zato zaključiti do 15. decembra.

Federalni komite tržaške federacije KPI je odobril način, kako je CK KPI sklenil predstaviti teze za XII. partijski vsedržavni kongres in dal prvo, pozitivno oceno o političnih tezah CK KPI. Poudarja, da bodo o njih razpravljale še sekcije. Posebno je federalni komite podčrtal važnost odprtih diskusij o predkongresnih tezah, ki naj jih organizirajo sekcije. Na teh naj bi razpravljali tudi delavci, ki niso člani KPI, a jih politični razvoj največje stranke italijanske levice neposredno zanima.

V zvezi s predkongresno dejavnostjo je federalni komite sklenil vložiti vse svoje sile, da bo predkongresna razprava sprožila splošno politično mobilizacijo javnega mnenja, še posebno pa članov KPI. V tem smislu je začela federacija s kampanjo včlanjevanja.

Verižni karambol brez hudih posledic

Potniki tramvaja št. 6, ki je včeraj ob 8.10 peljal proti Barkovljam, so včeraj bili price čudnemu, zapletenemu cestnemu karambolu, ki pa na srečo ni terjal hujših žrtev, temveč samo nekaj pobitih nosov in veliko strahu.

Zgodilo se je malo pred železniškim nadvozom. Tramvaj je zavijal, ko ga je nenadoma prehitel avto «dauphine», ki ga je vozil 33-letni železničar Giorgio Rudes iz Ul. De Amicis 19. Kretnik tramvaja, 55-letni Anteo Radovani iz Ulice M. d'Azeglio 20 je nadaljeval svojo vožnjo, prav tedaj pa mu je «dauphine» prekrižala pot in se ustavila na tračnicah. Rudes je namreč nameraval skozi železna vrata na železniško postajo. Tramvaj se ne da kar tako ustaviti in zaman je kretnik zavrl. S sprednjim delom vozila je trčil v ustavljeno «dauphine» in jo potisnil naprej, proti sredini ceste. Tedaj je iz nasprotne smeri privozil avto «fiat 124», ki ga je vozil 41-letni Ferdinand Bogatec iz Križa. Z njim so sedeli v avtu še 16-letni sin Enij, prijatelj Alojz Pertot iz Nabrežine in njegova 16-letna hčerka Nadja. Vsi so bili namenjeni v mesto, na delo.

«Dauphine» je prekrižala pot Bogatčevemu avtu, ki je vanjo treščil od strani, zletel proti desni, zavozil po pločniku in zadel ob drevo. V tržaško bolnišnico so Bogatca s sinom prepeljali z rešilnim avtom, Pertotova pa z zasebnim avtom.

Bogatec se bo zaradi udarca in rane na ustni in v roko moral zdraviti osem dni, niso pa ga sprejeli v bolnišnico. Pertot se je porezal po čelu in se bo moral zdraviti na nevrokirurškem oddelku šest dni. Enij se je samo lažje opraskal in prestrašil, medtem ko bo njegova sovrstnica Nadja ozdravela v šestih dneh, saj se je le udarila v zgornjo ustnico.

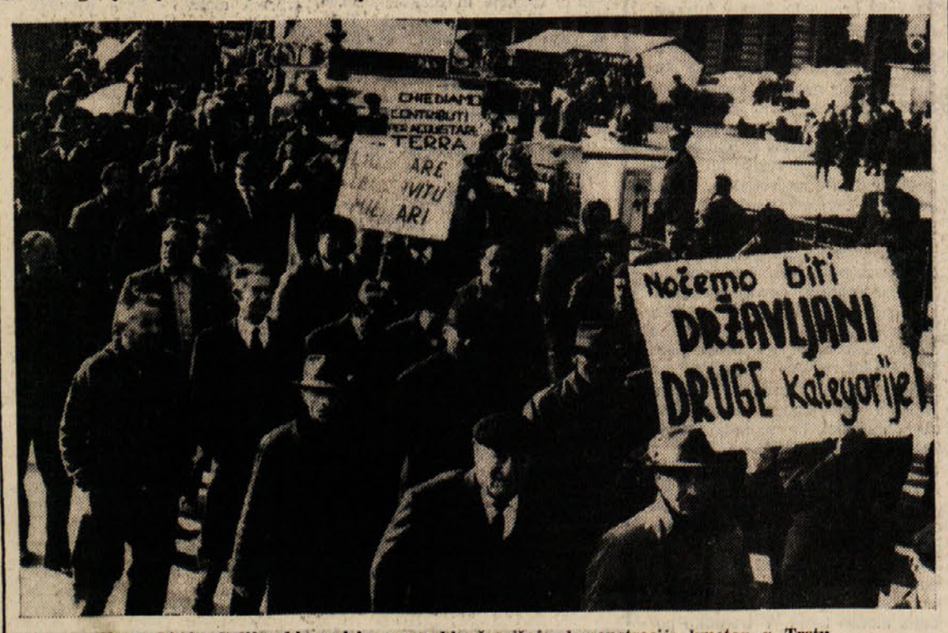

Slovenski in italijanski napisi v povorki včerajšnje demonstracije kmetov v Trstu

NA ZASEDANJU MEŠANE KOMISIJE ZA TURIZEM V BARIJU

Koristni, zanimivi in lepi predlogi za razvoj turizma in sodelovanje

O predlogih bosta razpravljali in odločali italijanska in jugoslovanska vlada

V Bariju se je 2. novembra zaključilo zasedanje mešane italijansko-jugoslovanske komisije za turizem. Ob koncu zasedanja je bil sestavljen dokument, ki vsebuje nekaj programatičnih točk za nadaljnje sodelovanje med italijanskimi in jugoslovanskimi turističnimi krogi, ki so ga poslali v proučitev obema prizadetima vladama.

Člani mešane komisije se v dokumentu zavzemajo za primerno pospešitev in poenostavitev mejnih formalnosti ob prehodu turistov iz ene države v drugo. To pospešitev bi dosegli tudi s tem, da bi carinsko in policijsko nadzorstvo nad turističnim prometom opravljali naenkrat, to je skupno italijanski in jugoslovanski mejni organi. Za turiste, ki bi prehajali iz ene države v drugo, naj bi nadalje kot dokument zadostovala osebna izkaznica. Ta olajšava naj bi veljala za vse državljane razen za prebivalce obmejnih področij, ki posedujejo obmejno propustnico, in za bivanje do enega tedna na ozemlju sosedne države. V dokumentu se nadalje poudarja potreba po pospešitvi in primerni okrepitvi medsebojnih turističnih vezi, in sicer tako po kopnem, kakor tudi po morju in v letalskem prometu. Nadaljnje področje skupnih prizadevanj za laže prehajanje turističnih tokov med Italijo in Jugoslavijo bi bilo mogoče doseči tudi s primerno koordinacijo med storitvami s trajektnimi ladjami in kopenskimi prevoznimi sredstvi.

Med programatične točke, ki so jih sprejeli na tem barijskem zasedanju, so člani mešane komisije uvrstili tudi predlog o sklicanju posebne turistične konference, na kateri naj bi strokovnjaki z obeh strani proučili in sestavili načrt za globlje turistično sodelovanje na Jadranskem morju. Ravno tako se v zaključnem dokumentu predlaga priprava študijskih štipendij na področju turizma, ter skupnega načrta za varstvo pred onesnaženjem Jadranskega morja.

Mešana komisija je nadalje predlagala vladama, naj bi se sporazumeli o tem, da bi sedanje drugorazredne prehode pri Bazovici, Repentabru in Solkanu (I) prekvalificirali v prehode prve kategorije ter jih tako usposobili tudi za mednarodni promet s potnimi listi. Imetnikom obmejnih propustnic naj bi v prihodnje dovoljevali neomejeno število prehodov čez mejo, in ne samo štirih, kakor sedaj. Italijanskim in jugoslovanskim državljanom naj bi bilo nadalje dovoljeno potovanje tudi s potnimi listi čez mejne prehode druge kategorije in sicer peš, kakor tudi z osebnimi vozili. V ostalem pa komisija priporoča obema vladama, naj bi se zavzeli za tesnejše sodelovanje kar zadeva tehnično in finančno poslovanje na področju turizma, urejenja mejnih prehodov, skupno propagiranje naravnih lepot in turističnih zanimivosti zlasti ob Jadranskem morju, ki naj bi ga imeli za enoten tutistični prostor, in podobno.

Razstave

Razstava knjig v Ljudski knjižnici

V petek, 15. novembra ob 19. uri bo v razstavni dvorani osrednjega sedeža Ljudske knjižnice v Ul. Teatro Romano 7 otvoritev razstave «Osupljivi Trst: 50 fotografij Claudia Saccarija». Te slike mladega tržaškega fotografa bodo objavljene v knjigi Libera Mazzija «Quassù Trieste», ki bo kmalu izšla. Razstava bo odprta dva tedna.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 12. novembra 1968 se je v Trstu rodilo 14 otrok, umrlo pa je 10 oseb.

UMRLI SO: 77-letni Antonio Castellani - Bencich, 6 ur stara Arianna Perin, 73-letna Genovefa Zalokar por. Stopar, 62-letni Giovanni Gellini, 77-letna Lucia Rupena vd. Bradetich, 63-letni Giuseppe Marzolino, 86-letni Girolamo Vascotto, 19-letna Brigitte Weidner por. Salvini, 59-letni Giordano Vascotto, 68-letna Anna Mirusic vd. Buttiglione.

Z NAMENOM, DA PONOVNO OBUDI STARO TRADICIJO, PRIREDI SPDT

PLANINSKI PLES

KI BO V SOBOTO, 16. NOVEMBRA OB 21. URI V MALI DVORANI KULTURNEGA DOMA.

IGRAJO THE LORDS

Zaželene so narodne noše!

Vstop samo z vabilom. Vabila in rezerviranje v Trž. knjigarni.

GOSTOVANJE GORIŠKEGA GLEDALIŠČA — NOVA GORICA

Carlo Goldoni

TAST PO SILI

(Un curioso accidente)

Veseloigra v narečju — v 2 dejanjih (5 slik)

Prevod in priredba v narečje J. B.

Režija: JOŽE BABIČ
Scena: VLADIMIR RIJAVEC
Kostumi: ANJA DOLENČEVA

V nedeljo, 17. novembra, ob 20.30 v Bazovici,
v torek, 19. novembra, ob 20.30 v Škednju,
v sredo, 20. novembra, ob 20.30 na Opčinah,
v četrtek, 21. novembra ob 20.30 v Sv. Križu,
v petek, 22. novembra, ob 20.30 v Nabrežini,
v nedeljo, 24. novembra, ob 16 v Kulturnem domu v Trstu

V SLOVENSKEM KLUBU

Zanimivo in pestro predavanje M. Magajne

Snoči je imel naš Ahasver — večni popotnik Mario Magajna v Slovenskem klubu predavanje «S potovanja po Škotski in zeleni Irski», ki so ga spremljali tudi krasni diapozitivi. Njegova poljudna in hkrati pestra predavanja, za katera je značilen šegavi ton, vedno privabljajo mnogo ljudi, in tako se je zgodilo tudi snoči.

Magajna nam je najprej pojasnil razliko med pojmoma Anglija in Velika Britanija, ki sta nam bila doslej nekam meglena, ter prikazal glavne značilnosti Škotov in Ircev, to je dveh narodov, ki spadato po svojem občevalnem jeziku skoraj docela v angleški jezikovni krog, ki pa se po svojih šegah, navadah in izročilih ter značaju docela ločita od Angležev. Na kratko, toda v glavnih obrisih, nam je prikazal tudi zgodovino teh dveh narodov, ki sta se morala toliko časa boriti proti oholim in često ozkosrčnim in sebičnim Angležem za svoj goli obstoj. Z besedo in sliko nam je predočil lepote krajine in glavnega mesta Škotske Edinburgha, teh severnih Aten, škotske livade, posejane z govedjo in drobnico, jezera, reke in zalive, nekam mračni Glasgow, ter nas popeljal čez morje najprej v Severno Irsko (Ulster), ki se še vedno ni otresla angleške nadvlade, v njeno glavno mesto s precej mračnimi ulicami in trgi zaradi jesenskega dežja, od tod pa v Južno Irsko, neodvisno republiko, ki se je otresla angleškega jarma, a ne domačega nazadnjaštva.

Videli smo to lepo deželo, njene širne pašnike, krasne parke, njeno glavno mesto Dublin, kjer so ljudje kljub domačemu mračnjaštvu, ki jih še vedno pritiska k tlom, vedri in odkritega srca ter zelo, zelo zgovorni, tako da se ni naš popotnik nikjer dolgočasil. Skratka, lepo in zanimivo predavanje, ki je ljudi razvedrilo, razveselilo in tudi marsičesa naučilo, zaradi česar so predavatelju na koncu tudi toplo ploskali.

Predavatelja je v začetku predstavil predsednik kluba dr. Turina, ki se mu je na koncu tudi prisrčno zahvalil za zanimivo predavanje.

Gledališča

Verdi

Na sporedu letošnje operne sezone v gledališču Verdi je druga na vrsti Puccinijeva opera «Lastovka», ki je za Trst novost, saj je niso tu še nikoli peli. Predstava bo v soboto, 16. novembra ob 20,30 za abonma A za vse rede. Opero so prvič uprizorili leta 1917 v Montecarlu.

Orkester bo vodil Oliviero de Fabritiis, režiser pa je Carlo Piccinato. V glavni vlogi bo nastopila gospa Virginia Zeani, v drugih vlogah pa bodo peli Cecilia Fusco, Aldo Bottion, Piero De Palma in Gianluigi Colmagro in drugi.

Prodaja vstopnic se začne danes pri gledališki blagajni (tel. 23-988).

Teatro Stabile

V našem mestu se bodo nadaljevale ponovitve Svevove drame «Marijine dogodivščine» zopet od četrtka dalje. V četrtek bo predstava ob 20.30. Danes bo počitek. Dne 27. t.m. pa bodo igrali «Marijine dogodivščine» v Gorici.

Kino

Nazionale 14.30 «Mayerling». O. Sharif, C. Deneuve, J. Mason, A. Gardner. Technicolor.
Grattacielo 16.00 «Prudenza e la pillola». D. Niven, D. Kerr in I. Demick. V barvah. Prepovedano mladini.
Eden 16.00 «Romeo in Giulietta». O. Hussey, L. Whiting. Technicolor.
Fenice 15.30 «Il medico della mutua» Alberto Sordi.
Excelsior 15.30 «La morte non ha sesso». John Miles, L. Paluzzi.
Ritz 15.30 «Lo strangolatore di Boston». Tony Curtis, H. Fonda. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Alabarda 16.00 «Bandolero». James Stewart, Dean Martin. Colorscope.
Moderno — Zaprto.
Filodrammatico 16.30 «Paris secret». Technicolor sexy. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Aurora 16.30 «E per tetto un cielo di stelle». Giuliano Gemma.
Cristallo 16.30 «I due pompieri». F. Franchi, C. Ingrassia. Technicolor.
Capitol 16.00 «Indovina chi viene a cena». S. Tracy, S. Poitier in K. Hepburn. Technicolor.
Impero 16.30 «Benjamin». P. Clementi, C. Deneuve. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Vittorio Veneto 16.00 «Assassination». K. Bayer in P. Daher. Technicolor.
Garibaldi 16.30 «Si è sposato per allegria». M. Vitti in G. Albertazzi. Technicolor.
Astra 16.30 «Il ponte sul fiume Kwai».
Ideale 16.00 «La rivincita di Ivanhoe». C. Roger in G. Lovsek. Kinemaskop v barvah.
Abbazia 16.00 «Libido». D. Boschero in M. Maryl. Strogo prepovedano mladini pod 18. letom.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(Od 13. do 16. ure)
Dr. Gmeiner, Ul. Giulia 14, Manzoni, Trg Sonnino 4, INAM, Trg Oberdan 2 D'Ambrosi, Ul. Zorutti 19/c.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(Od 19,30 do 8,30)
All'Angelo d'Oro, Trg Goldoni 8 Cipolla Ul. Belpoggio 4 Marchio, Ul. Ginnastica 11 Miani, Miramarski rebord 117.

Prosvetno društvo Škedenj vabi na ogled

FOTOGRAFSKE RAZSTAVE,

ki jo prireja v počastitev stoletnice ustanovitve čitalnice v Škednju. Razstavlja deset fotoamaterjev, ki so se udeležili fotoamaterskega natečaja.

Razstava je odprta od 10. do 17. t. m., ob nedeljah od 10. do 13. ure, ob delavnikih od 17. do 20. ure.

Vstop je prost

Slovensko gledališče v Trstu

A. P. Čehov

TRI SESTRE

drama v štirih dejanjih

Danes, 13. novembra, ob 19.30 v KRANJU

V četrtek, 14. novembra, ob 20. v IDRIJI

V petek, 15. novembra ob 20. v TOLMINU

V soboto, 16. novembra, ob 20. v NOVI GORICI

Jugoslovanski celovečerni film

«KOZARA»

ki na edinstven način prikazuje izrez iz NOB, bodo predvajali:

danes, 13. 11. ob 20.30 PD Vesna v Križu;
v četrtek, 14. 11. ob 20. 30 PD Prešeren v Boljuncu;
v petek, 15. 11. ob 20.30 PD Slavec v Ricmanjih;
v soboto, 16. 11. ob 20.30 PD Primorec v Trebčah.

Prosvetno društvo «Slavko Škamperle» priredi v soboto, 16. novembra, ob 20,30 v dvorani na stadionu «Prvi maj» proslavo 25-letnice vstaje primorskega ljudstva s sodelovanjem moškega pevskega zbora Vesna iz Križa, recitacijami in govorom.

Vljudno vabljeni.

Športno društvo Devin-Štivan vošči vse najboljše ob priliki poroke svojemu članu Liviju Pernarčiču in gospodični Pierini Gruden.

Razna obvestila

Prosvetno društvo «Ivan Cankar» obvešča, da se bo v četrtek, 14. t.m. ob 15. uri začel pošolski pouk.

Izleti

SPDT priredi za zaključek planinske sezone 24. novembra izlet na Javornik in društveno večerjo v Črnem vrhu. V primeru slabega vremena bo ogled znamenitosti Idrije.

Prijave za izlet ali za samo večerjo v Ul. Geppa 9.

Mali oglasi

ZEMLJIŠČE 1400 kv. m in stanovanjska hiša 4-prostorna je na prodaj v Barkovljah. Za pojasnila v trgovini Ulica Vasari št. 4.

HOLLESCH, TRG S. GIOVANNI 1 18-KARATNO ZLATO GARANTIRANO I. KVALITETE, 800 LIR GRAM.

Darovi in prispevki

Za storjeno uslugo družine Stavar poklanja Drago Curk v spomin pokojne Pavle 2000 lir za Dijaško matico. Namesto cvetja na grob pok. Pavle Curk, daruje Ladi Jazbec 2000 lir in Kobal Mari 2000 lir za Dijaško matico.

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. sv. Frančiška 20
Telefon 61-792
Novo:
Dr. Julius Kugy:
«IZ ŽIVLJENJA GORNIKA»
L 2.600.—

Ob prvi obletnici smrti nikoli pozabljenega

Stanislava Krasne

se ga spominjajo neutolažljiva mama, brat, teta in drugi sorodniki.

Ricmanje, 13. novembra 1968

KAKO JE Z JUGOSLOVANSKO KOMPONENTO V NAŠEM TURIZMU

Med inozemskimi turisti največ Jugoslovanov Število prihodov in nočitev se stalno veča

Dosedanji letošnji podatki in primerjava z lanskimi

V našem turizmu igrajo posebno važno vlogo obiskovalci iz sosedne Jugoslavije. Med tujimi obiskovalci so Jugoslovani številčno daleč pred drugimi, ustrezno s tem pa skupno število hitro narašča tudi število nočitev, ki jih zagotavljajo tukajšnjim hotelskim zmogljivostim, odločilno komponento v tukajšnjem tujskem prometu.

Če upoštevamo področje, na katerem je pristojna pokrajinska turistična ustanova, to je tržaška pokrajina, potem iz statističnih podatkov o tujem turizmu razberemo, da je na goste iz sosedne Jugoslavije lani odpadlo 118.354 nočitev, število jugoslovanskih turistov, ki je v tem letu prišlo k nam, pa je znašalo 78.327.

Za letošnje leto so nam na razpolago podatki, ki obsegajo razdobje januar-september 1968. V tem času je prišlo k nam iz sosedne republike 43.308 turistov, skupno število njihovih prenočitev v naših turističnih objektih pa je doseglo 65.758.

V tej zvezi velja tudi omeniti nekaj podrobnejših podatkov o tem, kako se jugoslovanski turisti med svojim obiskom na našem področju porazdele med naše hotelske zmogljivosti. V hotelih prve kategorije so lani našteli 2.385 jugoslovanskih gostov, ki so v njih prenočili skupno 3.973 krat. V prvih devetih mesecih letošnjega leta pa je število jugoslovanskih gostov v teh hotelih doseglo že 2.177, skupno število njihovih nočitev pa 3.604.

Tudi če upoštevamo dejstvo, da so najbolj «turistični» meseci letos pač za nami, je vendar že na podlagi pravkar navedenih podatkov na dlani, da se bo letošnji delež jugoslovanskega turizma kar zadeva promet v prvovrstnih hotelih našega področja znatno povečal v primeri z lanskim letom. V hotelih 2. kategorije so lani zabeležili prihod 15.685 jugoslovanskih državljanov, skupno število njihovih prenočitev pa je doseglo 23.515. V prvih devetih mesecih letošnjega leta je število gostov iz sosedne republike doseglo 9.140, število njihovih prenočitev pa 14.011. Podobno je bilo tudi v hotelih 3. kategorije: lani se je v njih ustavilo 25.561 jugoslovanskih gostov, ki so dali skupno 34.502 prenočitvi, v prvih devetih mesecih letošnjega leta pa so v teh obratih našteli 15.213 jugoslovanskih državljanov ki so v njih prenočili 20.497-krat.

Število jugoslovanskih gostov se močno zniža, če prestopimo iz hotelov 3. v hotele 4. kategorije. V zadnjih se je lani ustavilo 2.927 jugoslovanskih gostov, ki so dali skupno 4.652 nočitev. V prvih devetih mesecih letos pa so jih zabeležili 2.508, skupno število 3.882 prenočitev. V tržaških prenočiščih je nadalje lani prespalo vsega 5.494 Jugoslovanov ter je skupno število prenočitev doseglo 9.224, v razdobju januar-september letos pa je število gostov doseglo 3.324, skupno število njihovih prenočitev pa 5.098. Končno naj omenimo še promet jugoslovanskih turistov v tržaških sobah za tujce. Lani se je v teh obratih prijavilo 23.500 Jugoslovanov, ki so skupno prenočili 36.514-krat. V prvih devetih mesecih letošnjega leta pa so jih našteli 14.920, medtem ko je skupno število njihovih prenočitev doseglo 22.107.

Žrtev burje

Prva jesenska burja je začela žeti tudi svoje žrtve. Olga Souzat, 89-letna ženica, stanuje na Trgu sv. Antona 2. Navajena je bila vsako jutro zgodaj vstajati in obiskati prvo jutranjo mašo. Tako je storila tudi včeraj in počasi zavila proti cerkvi sv. Antona. Burji je kljubovala s težavo, ni se pa mogla upreti silnejšemu sunku, ki jo je podrl. Pri nerodnem padcu jo je močno zabolelo v boku, da ni mogla vstati. Nekaj meščanov ji je pomagalo na noge, medtem ko so drugi poklicali rešilni avto. V bolnišnici so ugotovili, da si je zlomila kolk, kar je v taki starosti še precej nevarno. Zdravniki so si pridržali prognozo.

Če paluba ni oprana...

Včeraj zvečer se je 26-letni španski pomorski častnik Alfonso Rios Inchiausti sprehajal po palubi libijskega tankerja «Conoco», na katerem je bil pred kratkim sprejet v službo. Nenadoma mu je spodrsnilo, da je nerodno telebnil na tla. Padec je zakrivil velik masten madež, ki ga mornarji niso bili izprali. Verjetno se je vsem mudilo na kopno in ni se jim zljubilo temeljito počistiti desk na palubi, kot so to delali druge dni.

Mladi častnik si je pri padcu izpahnil komolec. Ranil se je tudi v nogo, a lažje. V tržaško bolnišnico so ga pripeljali z rešilnim avtom. Sprejeli so ga na ortopedski oddelek, kjer se bo moral zdraviti en mesec.

Z motociklom v trolejbus

Malo pred semaforjem na križišču Ul. Coroneo z Ul. Carducci je bil včeraj zjutraj ustavljen trolejbus št. 17. Tedaj je v isti smeri privozil na svojem malem motociklu 16-letni dijak Sergio Tersi z Lonjerske ceste 32 in iz neznanih razlogov trčil v zadnji del trolejbusa in zletel na tla.

Z rešilnim avtom RK so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na nevrokirurški oddelek. Zaradi udarca v čelo in sence se bo moral zdraviti osem dni, ako ne bodo nastopile komplikacije. Zdravniki namreč sumijo, da si je fant pri padcu nalomil lobanjo.

VESTI S KOPRSKEGA

RAZSTAVA KMETIJSKIH STROJEV

Nov kulturno prosvetni klub študentov

V Kopru so odprli prvo razstavo kmetijske mehanizacije, ki je vzbudila veliko pozornost zlasti med kmetijskimi zadrugami in zasebnimi kmetovalci na podeželju. Razstava je namreč osredotočena na prikaz najsodobnejših strojev, ki se uporabljajo v višinskih predelih, kot so mali traktorji, motorni kultivatorji ter freze, sejalnice in kosilnice. Veliko pozornost je vzbudila tudi naprava za avtomatsko molžo, ki jo je razstavilo švicarsko-italijansko podjetje «Alfa Laval». Sicer pa sodeluje tudi več drugih italijanskih podjetij. Organizator razstave je koprsko podjetje Agraria v sodelovanju z ljubljansko Agrotehniko. Značilno je, da si bodo kmetovalci lahko ob ogledu seznanili z raznimi možnostmi nakupa strojev pod ugodnejšimi pogoji in z možnostjo kreditiranja.

* * *

Skupina koprskih študentov je ustanovila kulturno prosvetni klub Mandala z namenom, da bi poživili kulturno dejavnost v koprski občini. Klub bo skušal približati sodobno umetnost širšemu občinstvu, koordiniral bo delo umetniških ustvarjalcev ter spodbujal mlade talente iz vrst študentske, srednješolske, delavske in kmečke mladine. Izdajali bodo svoje glasilo ter prirejali debate, razstave in umetniške večere. V programu so si tudi zastavili nalogo sodelovati s sorodnimi klubi v Sloveniji ter z raznimi umetniškimi ustanovami.

* * *

Rižanski vodovod v Kopru je podpisal pogodbo z gradbenim podjetjem Primorje v Ajdovščini in s podjetjem Stavbenik Koper o rekonstrukciji vodovoda za področje Ankaran, Hrvatini in Škofije. Gre za obsežno delo v vrednosti 370 milijonov starih dinarjev Z izgradnjo tega objekta bodo krite potrebe ne samo ozkega obalnega pasu na tem področju, ampak bodo preskrbljene z vodo tudi najbolj višinske vasi.

* * *

Pionirski krožek Zarja pri osnovni šoli Vojka Šmuca v Izoli je na mednarodnem natečaju v Milanu prejel bronasto medaljo za barvni risani film «Ribič». Natečaj je razpisala organizacija UNESCO. S tem filmom so izolski pionirji sodelovali na republiškem natečaju in prejeli prvo nagrado, medtem ko so na zveznem natečaju prejeli tretjo nagrado.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Priziv je včasih tvegana zadeva

Hči oproščena obtožbe nenamernega umora očeta
Zaradi žalitve redarja prej oproščen, nato obsojen

Pred tržaškim prizivnim sodiščem (predsednik Franz, gen. pravdnik De Franco, zapisnikar Mosca Riatel, obramba Poillucci) se je morala zagovarjati včeraj 32-letna Lucilla Surz iz Drevoreda XX. septembra, ki je bila obtožena nenamernega umora svojega očeta.

Gre za prometno nesrečo, ki se je zgodila izven tržaškega ozemlja, in sicer na področju videmske pokrajine.

Po ugotovitvah preiskovalnih organov je Lucilla Surz povzročila nesrečo v bližini kraja Rivoli Bianchi, ker je na poledeneli cesti nenadoma zavrla vozilo («fiat 600»), ki ga je upravljala, čeprav niso obstajali razlogi za zaviranje. Zaradi poledice je avto zdrknil s cestišča ter treščil ob obcestni zid.

Pri nesreči se je laže poškodovala njena mati Antonija, toda zadevne poškodbe so bile le lažjega značaja. Poškodovala se je tudi sama šoferka. Nesreča pa je hudo prizadela dekletovega očeta Carla Surza, ki je bil tedaj star 64 let. Ker so se vrata vozila ob trčenju v zid odprla, je moški zletel na cestišče ter se hudo pobil po glavi. Ponesrečenca so takoj prepeljali v bolnišnico v Humin, kjer so mu zdravniki skušali rešiti življenje. Poškodbe na lobanji pa so bile prehude ter je nesrečnik izdihnil po 4 dneh. Nesreča se je pripetila 19. februarja lani.

Na obravnavi prve stopnje so sodniki v Tolmeču spoznali Surzovo za krivo ter so jo obsodili na 4 mesece zapora zaradi nenamernega umora ter na odvzem vozniškega dovoljenja za 6 mesecev.

Prizadeta se je pritožila proti tej razsodbi, trdeč, da se nesreča ni pripetila zaradi njene malomarnosti. Prizivni sodniki so upoštevali njene utemeljitve priziva ter so jo oprostili vsakršne krivde in sicer zaradi pomanjkanja dokazov.

* * *

Pred tržaškim kazenskim sodiščem (predsednik Corsi, tožilec Ballarini, zapisnikarica Federici, obramba Aleffi) pa se je moral zagovarjati 26-letni Dario Martincich iz Ul. Matteotti 9, ki je bil obtožen, da je hudo žalil mestnega redarja, ki ga je hotel kaznovati zaradi prometnega prekrška.

Mladenič je namreč v septembru predlani parkiral svoje vozilo na prepovedanem mestu v Ul. Mazzini .Šel je v neko trgovino z železninami, kjer je kupil nekaj potrebščin za svoje podjetje. Ko se je vrnil k avtu, je opazil mestnega redarja, ki se je pravkar pripravljal, da napiše nalog za globe zaradi nedovoljenega parkiranja.

Kaj se je odigralo v tistem trenutku med prizadetima (redar na eni strani in Martincich na drugi) še ni moglo točno ugotoviti. Redar Leonardo Savastano je obtožil Martincicha, da mu je zabrusil v obraz podobne izraze: «Prosite boga, da vas ne bom nikdar srečal v civilu, ker ne vem, kako bi se vse izteklo.»

Redar Savastano je v prvem trenutku zgrešil, ker ni prišel na obravnavo pred tržaškim okrajnim sodiščem. V teh pogojih se je Martincich lepo zagovarjal. Izjavil je, da ni napadel redarja, da ga sploh ni žalil, temveč se je omejil samo na naslednjo izjavo: «Ne plačam globe! Kaj bi vi storili, če bi vi bili v civilu in jaz v uniformi?» Sodnik je menil, da je bila obtoženčeva obramba popolnoma zadovoljiva, ker ni prizadeti redar prišel pričat na razpravo. Zato ga je oprostil obtožbe, ker kaznivo dejanje ne obstaja.

S to razsodbo pa se ni zadovoljil javni tožilec, ki je menil, da je bil redar upravičeno odsoten ter se je zato pritožil na prizivno sodišče, ki je bilo v tem primeru tržaško kazensko sodišče.

Tožilčeva pritožba je bila usodna za Martincicha, saj so ga sodniki spoznali za krivega ter so ga obsodili na 4 mesece zapora.

Z MARTINOVANJA NA PROSEKU

Kdor ga rad srkne, gre rad v osmico

Kramarjev je bilo dosti, kupcev pa...

Tako je bilo tudi letos na Proseku v nedeljo in ponedeljek.

Goriško-beneški dnevnik

SEJA OBČINSKEGA SVETA V GORICI

Prometno vozlišče pri Rdeči hiši bodo modernizirali prihodnje leto

Zgradili bodo novo cesto in obsežno parkirišče - Delo bo opravljeno v dveh etapah - Stroški bodo znašali 247 milijonov lir

Goriški občinski svet je v ponedeljek zvečer odobril načrt tehničnega urada o izgradnji enega dela krožne poti speljane v neposredni bližini mednarodnega prehoda Rdeča hiša, da bi odstranil prometne težave, ki se pojavljajo zaradi mednarodnega osebnega in tovornega prometa. Za predlog so glasovali vsi svetovalci, vzdržal pa se je le liberalec Chiozza, češ da se je občinska uprava odločila za sedanjo rešitev prometnih težav z desetletno zamudo. Načelnik demokristjanske skupine dr. Cian mu je «prijateljsko odgovoril», kako je mogoče govoriti o desetletni zamudi, ko pa je vendar vsem znano, da pred desetimi leti ni bilo mogoče govoriti niti o kulturnih stikih med tukajšnjima sosedoma, kaj šele o takšnih gospodarskih pobudah, ker so obstajale sile, ki so nasprotovale poglabljanju stikov ob tej meji ter reševanju vprašanj, ki so postajala vse bolj pereča.

Novi načrt sodi v uresničevanje splošnega regulacijskega načrta, ki hoče dati prehodu Rdeča hiša svoje mesto v mednarodnem prostoru, dasiravno je v teku postopek za odprtje novega prehoda pri Štandrežu. Odobreni načrt bodo predvidoma v tednu dni poslali deželi za dosego prispevka, predvidoma v 2-3 mesecih pa bodo pričeli z deli, ki bodo hitro napredovali zavoljo uporabe mehanizacije. Cesta bo speljana od Ul. Scuola agraria, pod hribčkom, kjer je semenišče, bo presekala Ul. Alviano nekako na spodnji tretjini ter se priključila Ul. Giustiniani na ovinku te ulice, kjer se pod Grad odcepi Salita monte verde. Cesta bo, kakor smo že pisali, štiripasovna s spločnikoma na obeh straneh in zelenim pasom po sredini. Poglavitno vozlišče na tej cesti bo na križišču z Ul. Blaserna, nekako tam, kjer je kmetijsko poslopje pod semeniščem. Na tem kraju se bodo ceste odcepile proti prehodu. Križišče bo dokaj prepreženo s cestami, toda logično urejeno in ne bo povzročalo večjega zastoja v prometu. Skozenj se bodo peljala vsa vozila, ki so namenjena k prehodu ali ki prihajajo od njega. Na samem prehodu bodo promet ureditli tako, da bodo vozila zapuščala Italijo po desni strani, vanjo prihajala pa po nasprotni strani. Sedanji prometni režim na prehodu bodo torej prilagodili logiki prometa.

Ul. Alviano in Ul. Giustiniani, ki sta najpomembnejši dohodni cesti k prehodu, bosta po novem docelá izgubili svoj pomen. Obe ulici, ki bosta med Rdečo hišo in novo obvozno potjo, bosta postali krajevnega značaja. Spodnji del Ul. Alviano bodo uporabljali za dohod na veliko asfaltirano parkirišče za okoli 250 tovornjakov, odnosno 500 osebnih vozil, ki ga bodo zgradili za sedanjim parkiriščem ter se bo razprostiralo do nove ceste ter na jug do poprej omenjenega vozlišča. Ul. Giustiniani bo služila za njene prebivalce ter bo v nekem pogledu enosmerna cesta, vsaj kar zadeva dohod na novo pot pri Salita Monte Verde. Tehnično obrazložitev je svetovalcem nudil odbornik Lupieri.

V diskusiji so se oglasili številni svetovalci, ki so navajali svoje pripombe. Odv. Sancin (PSU) je dejal, da gre za politično-upravno odločitev, s katero smo zadovoljni, ker rešuje važna vprašanja našega prometa in perspektivnega razvoja. Ugotovil je, da je sedanji prehod nenaraven in da ga imamo, ker so tako sklenili ob njegovi otvoritvi. Smiselnejši bi bil prehod nekje bolj proti severu mesta in pa, seveda, prehod pri Štandrežu. Z novo cesto bosta odpadli dve naravni dohodni poti iz Gorice k meji, skozi predor pod Gradom in po Ul. Alviano. Svetovalec je izrazil zaskrbljenost, kako bo potekal promet po novi cesti, ker bodo na prehodu nastajale vrste vozil ob konicah.

Svetovalec dr. Cian (KD) je dejal, da predstavlja ta načrt napore Gorice, da si poišče svojo vlogo na tej zemljepisni legi. Pristavil je, da bo nova cesta služila tudi ostalim prehodom (Ul. Gabrijela in Solkan), ki jih bodo še odprli. Predlagal je pogovore s predstavniki Nove Gorice za skupno reševanje vprašanj, ki se pojavljajo pri izgradnji objektov ob meji.

Liberalec Chiozza je dejal, da bodo cesto zgradili z desetletno zamudo in da so nas jugoslovanske oblasti prehitele, kar zadeva urejevanje prehoda. Navedel je svoje pomisleke glede posledic, ki jih bo imelo podaljšanje avtoceste iz Moščenic do Sesljana, ter zaključil, da izgradnja nove ceste lahko škoduje izgradnji mejnega prehoda pri Štandrežu.

Prof. Fucalli (PSU) je bil mnenja, da je na novi cesti preveč križišč in prehodov za pešce ter bi bilo nujno zgraditi podvoze.

Odbornik Lupieri je dejal, da ne predvidevajo velikega zastoja niti ob konicah. Gradnja podvozov bi bila izredno draga. Sedanja pot bo služila za usmerjanje prometa proti Trstu in Vidmu, in sicer prek poti, ki se bosta južno od Gorice odcepili proti tema dvema mestoma.

V nadaljevanju seje so svetovalci izbrali odv. Cosso za zagovornika občinskega stališča pred kasacijskim sodiščem, kjer bo razprava zaradi pritožbe ing. Graziata in Gelsija proti odločitvi komisije, da sprejema gradbeni načrt zakoncev arch. Picotti za deželno palačo.

Ob koncu so spremenili pravilnik mestnih podjetij, ki bodo z novim letom prevzele upravo tudi nad mestnim avtobusnim prometom.

Maketa nove ceste in dohodnih poti v neposredni bližini Rdeče hiše. Na spodnji strani slike je meja in prehod. Točen popis ureditve prometa je podal odbornik za javna dela ter je naveden v članku o poteku občinske seje

SKLEP NA NEDELJSKEM ZBOROVANJU

Goriški avtoprevozniki nameravajo s stavko podpreti svoje zahteve

Zaradi pomanjkanja domačih je treba omogočiti zaposlitev šoferjev iz Slovenije

Kot smo na kratko že včeraj poročali, je bilo v nedeljo dopoldne v prostorih gostilne «Al valico» v Gorici zborovanje goriških avtoprevoznikov.

Glavna točka dnevnega reda je bila zadeva zaposlitve inozemskih šoferjev za tovornjake. Številni tovornjaki morajo namreč stati v brezaelju, ker ni dovolj domačih šoferjev, goriška kvestura pa, ne vemo točno zakaj, še vedno noče izdati dovoljenja v tem smislu. Goriški avtoprevozniki se strinjajo s tem, da je treba najprej zaposliti domače šoferje, toda kadar teh ni, se je treba obrniti k sosedom.

Ob tej priliki so s točnimi podatki ugotovili, da ni res, da tovornjak, kadar stoji in ne troši goriva, torej nima tudi stroškov; tudi kadar stojijo, morajo taka vozila plačati zavarovalnino, takso, zavarovanje za tovore, razne davke, plačo obema šoferjema in vse druge osebne prispevke in dodatke.

Že nekaj tednov zahtevajo goriški špeditorji za ocarinjenje ob sobotah po 6000 lir, kar predstavlja še dodatno breme k zgoraj naštetim. Poleg tega je treba posredovati pri področnem inšpektoratu za motorizacijo zaradi birokratskega postopka pri izdaji dovoljenj za prevoze proti Vzhodu in obratno.

Pravtako so zborovalci kritizirali kot prepočasno carinsko postopanje pristojnih carinskih organov v Rožni dolini, kar močno ovira ves postopek.

Nadalje avtoprevozniki zahtevajo povišek prevoznih tarif za 15 od sto, ker so njihovi režijski stroški v stalnem porastu.

Za zaključek naj omenimo, da se je zborovanja udeležilo okrog 80 od sto goriških avtoprevoznikov, del upravičeno odsotnih pa so zastopali njihovi kolegi. Sestanek so zaključili s sklepom, da bodo v začetku decembra napovedali stavko, če ne bo ugodeno njihovim pritožbam in ne bodo odstranili vsaj del tistih ovir, ki smo jih zgoraj našteli.

Izvoljen novi odbor goriške sekcije PSI

V nedeljo dopoldne je bilo na sedežu sekcije PSI v Gorici zborovanje članov te sekcije, ki ga je vodil goriški podžupan Candussi. Poročilo je podal bivši tajnik sekcije Dellago nakar se je razvila obsežna debata, ki so se je udeležili številni prisotni člani. Med njimi naj omenimo Cesara Devetaga, dr. Sancina, Gradnika s Plešivega, dr. Tomassicha. Obravnavali so vse aktualne probleme stranke ter dali poudarek predvsem sindikalni akcijski enotnosti.

Po zaključku debate so sledile volitve novega 15-članskega odbora sekcije, v katerega so posamezne struje poslale svoje zastopnike sorazmerno s številom svojih članov. Tako je bilo od krajevne sekcije izvoljenih 6 članov, struje Giolitti 4, Mancini 2, De Martinno 2 in Lombardi 1. Med izvoljenimi je tudi slovenski predstavnik dr. Bukovec. Danes 13. novembra bo imel novi odbor svojo prvo sejo, na kateri si bo porazdelil delo in izvolil novega političnega tajnika sekcije.

Jutri splošna stavka zaradi pokojnin

Tajništva treh sindikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL so se včeraj sporazumeli o podrobnosti jutrišnje stavke v podkrepitev zahteve po novem ustreznejšem pokojninskem zakonu in ki jo bodo izvedli tudi na Goriškem. Stavka bo trajala 24 ur za delavce v kmetijstvu, industriji, trgovini in bančni zavodih. Uslužbenci pri prevozih bodo stavkali dve uri od 10. do 12. ure; odnosno od 16. do 18. ure. Med stavko bodo ob 10. uri zborovanja v kinu Modernissimo v Gorici in v kinu Azzurro v Tržiču, kjer bodo govorili sindikalisti treh sindikatov.

Pokrajinska zveza upokojencev poziva svoje člane, naj se udeležijo vseh manifestacij s tem v zvezi.

Prof. Marsano predsednik živinorejske zveze

Profesorja Marsana so znova potrdili za predsednika pokrajinske zveze živinorejcev (APA). Izvolili so ga na skupščini, na kateri so izvolili tudi novi odbor ki bo deloval v razdobju do leta 1971.

Sestanku so prisostvovali načelnik kmetijskega nadzorništva dr. Marsi, pokrajinski veterinar dr. Ugo Serra. Osrednje poročilo je podal prof. Marsano, ki je uvodoma izrazil sočutje s prizadetimi prebivalci Piemonta, potem pa je navedel podrobnosti o delovanju organizacije v zadnjih letih, da bi se goriška živinoreja razvila.

Omenil je sodelovanje s kmetijskim nadzorništvom, veterinarskim uradom in deželo. Ob koncu je bilo podano še poročilo o upravnem stanju in financah. V novi odbor so izvolili tudi predstavnika sovodenjskih živinorejcev Vincenca Tomšiča. Ob koncu sta spregovorila še kmetijski nadzornik in veterinar, ki sta poudarila pomembno vlogo, ki jo v razvoju živinoreje igra prof. Marsano.

DO 15. NOVEMBRA

Rok za prijavo vinogradov

Kmečka zveza obvešča vse briške vinogradnike, da morajo na podlagi 2. čl. odloka presednika republike z dne 24.5.1968 prijaviti do 15. novembra t. l. svoje vinograde, katerih kvalitetni pridelek nameravajo prodati kot briško vino. Prijavo so dolžni napraviti tudi nečlani Konzorcija za za čito tipičnih briških vin, kajti zamuda prijavnega roka bo izključila kasnejši vpis vinogradov in s tem onemogočila prodajo vin pod nazivom Briška vina. Pozneje bo dovoljen samo vpis novih nasadov v roku šestih mesecev po nasaditvi

Zato priporočamo vsem briškim vinogradnikom, naj prijavijo vse svoje vinograde in naj ne čakajo zadnjih dni. Zainteresirani se lahko zglasijo vsak delavnik na sedežu Zveze v Gorici, Ul Ascoli 1, z naslednjimi podatki:

1. Celotna površina posestva;
2. Celotna površina vinogradov;
3. Katastrska številka map in parcel;
4. Število trt za vsako vinsko sorto;
5. Starost nasadov.

Kmečka zveza obvešča obenem, da morajo vsi vinogradniki, ki zadržujejo v svojih kleteh vinski pridelek, imeti vpisno in izpisno vinsko listo, (Scheda di produzione) vsakodnevno na tekočem. Zato mora na njej že biti vpisan mošt letošnje trgatve in naj se ne čaka na obvezno prijavo vin, ki je kasnejšega datuma.

Za kršitelje so predvidene stroge denarne kazni.

Počitnice v zdraviliščih s prispevkom INAM

Pokrajinsko vodstvo bolniške blagajne INAM sporoča vsem svojim zavarovancem, delavcem in njihovim družinam, da je treba vložiti prošnje za prispevek INAM pri stroških za zdravilisca v letu 1969, pri področnih sekcijah ustanove najkasneje do 31. decembra letos.

Menični protesti

V prvi polovici oktobra je bilo v goriški pokrajini 646 meničnih protestov, ki so bili po posameznih občinah takole razdeljeni: Krmin 16, Doberdob 7, Dolenje 1, Farra 4, Foljan 4, Gorica 260, Gradiška 19, Gradež 41, Medea 1, Tržič 201, Moša 1, Romans 3, Ronke 32, Zagraj 10, Škocjan 11, Števerjan 4, San Pier 4, Sovodnje 1, Štarancan 25, Turjak 3, Villesse 2.

V Štivanu avtobus čez mladeničevo nogo

V Štivanu pri Devinu se je včeraj ponesrečil 12-letni Stefano Arbassi. Sedel je na zidu ob cesti. Izgubil je ravnotežje in padel na cesto. Ravno takrat se je pripeljal mimo avtobus podjetja La Carsica ter mu z zadnjim kolesom zapeljal čez nogo. V bolnišnici so ga pridržali na zdravljenju za osem dni zaradi zloma stopala.

SINDIKALNE VESTI

Program novih stavk ta teden v SAFOG

Sindikati so odpovedali sporazum glede akordnega dela

Po zaključku dvodnevne stavke v ponedeljek in včeraj, so imeli včeraj delavci tovarne SAFOG sindikalno zborovanje, ki so se ga udeležili tudi predstavniki treh sindikatov CGIL, CISL in UIL, da bi proučili položaj v sedanjem trenutku. Številni prisotni so poudarili negativno stališče vodstva tovarne tudi kar se tiče nedavnega sporazuma v zadevi akordnih del. Zato so poverili sindikalnim organizacijam nalogo, naj odpovedo tisti sporazum in istočasno zahtevajo posredovanje urada za delo.

Pokrajinska tajništva treh sindikatov so v skladu s to zahtevo sklenila, da bodo v slučaju potrebe še povečali sindikalno akcijo ter so sklenili, da bodo tudi v tem tednu stavkali delavci podjetja SAFOG in sicer po naslednjem redu:

Danes, v sredo, 13. t. m. delavci prve izmene in dnevni bodo stavkali od 10.30 do 11.30 in zadnjo uro dela; delavci druge izmene od 16.30 do 17.30 in zadnjo uro; delavci nočne izmene pa zadnji dve uri. Jutri, v četrtek, bodo stavkali delavci in uradniki od 6. ure do 6. ure v petek. V četrtek ob 10. uri bo tudi zborovanje prizadetih delavcev v kinodvorani Modernissimo. V petek bodo stavkali: prva izmena od 10.30 do 11.30 in zadnjo uro; druga izmena od 16.30 do 17.30 in zadnjo uro ter nočna izmena zadnji dve uri. V soboto 16. t m. bodo turnisti in dnevni delavci stavkali prve štiri ure. Delavci pri pečeh bodo stavkali neprekinjeno 24 ur v petek 15. t. m. Pravtako bodo bojkotirali izredno in nedeljsko delo.

V petek v klubu «S. Gregorčič»

Predavanje o Češkoslovaški

Direktor zunanjepolitične redakcije Radia Ljubljana Drago Košmrlj bo v petek 15. novembra predaval v klubu «Simon Gregorčič» na Verdijevem korzu 13 o dogodkih v zvezi s Češkoslovaško. Predavanje bo ob 20.30

Gradnja kotalkališča v dolini Korna

V dolini Korna so pričeli z gradnjo kotalkališča, za katerega sta se odločili Ginnastica Goriziana in občinska uprava. S strojem so že skopali temelje novega objekta, ki bo imel, kakor je razvidno na gradbišču, dokajšnje razsežnosti. Občinska upravo bo zgradila ploščo, UGG pa jo bo pokrila, zgradila zidove, sanitarije in centralno kurjavo. Nedvomno bo ta športni objekt veliko koristil razvoju kotalkarskega športa, skoraj gotovo pa bo pokrita površina služila tudi za druge športne panoge.

Martinovanje Števerjancev v soboto na Oslavju

Prosvetno društvo «Briški grič» iz Števerjana priredi martinovanje v soboto, 16. t m z začetkom ob 20.30 v prostorih gostilne «Pri Tildi» na Oslavju. Sodeloval bo kvintet «Briški slavček», ki bo poskrbel za veselo razpoloženje udeležencev.

Vpisovanje samo še do četrtka, 14. t.m. pri naslednjih poverjenikih: Ferdinand Komjanc, Mario Hlede in Bruno Štekar v Števerjanu. Vse podrobnosti dobijo udeleženci pri vpisu.

IZ GORIŠKEGA MATIČNEGA URADA

Po podatkih goriškega matičnega urada se je pretekli ponedeljek in torek rodilo v goriški občini 10 otrok in umrlo je 7 ljudi

Rojstva: Carlo Cocianni, Carlo Urizio, Massimiliano Gialdi, Mara Zara, Margherita Zoffi, Fabiola Secolin, Michela Stabile, Lorenzo Padovan, Marco Rozic in Daniela Viotto.

Umrli: gospodinja 85-letna Caterina Simsič vd. Gallio; kmečki delavec 62-letni Giuseppe Princic; delavec 69-letni Antonio Alessandris; upokojenec 47-letni Francesco Peteani; gospodinja 68-letna Luigia Nemec por. Delneri; gospodinja 74-letna Carolina Terpin vd. Brescia in gospodinja 77-letna Maria Reali vd. Comelli.

Kino

Gorica

CORSO. 17.00: «Jony Banco»; F. K. Buckolz in S. Koščina; italijansko-francoski film v barvah.

VERDI. 17.00: «Voglio vivere la mia vita» Bourvil in Adamo. — Italijanski film.

MODERNISSIMO. 17—22: «La leggenda di Lobo»; Walt Disney; ameriška barvna slikanica.

VITTORIA 17.15: «I redivivi»; D. Andrews in A. Palk; ameriški film mladini pod 14. letom prepovedan.

CENTRALE. 17.00: «Il giorno più lungo di Kansas City»; L. Barker in V. Glas; italijansko-jugoslovanski kinemaskopski film v barvah.

Tržič

AZZURRO. 17.30: «Professionisti per una rapina».

EXCELSIOR. 16.00: «Il ciarlatano»; J. Lewis

PRINCIPE. 17.30: «Comandanti per un gangster»; L. Tadick in A. Northon. Kinemaskope v barvah.

DEŽURNE LEKARNE

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna D'UDINE — Trg S. Francesco 5 — tel. 21-24.

TRŽIČ

Danes je v Tržiču odprta lekarna «Centrale» — dr. Fitz in Ennerj; Trg republike 26, tel. 72341.

RONKE

Danes je odprta lekarna «Alla Stazione» dr. Matitti; Drevored Garibaldi 3, Vermegliano.

šport šport šport šport šport šport

NOGOMET — 2. AMATERSKA LIGA

Juventina z odlično igro iztrgala točko Pro Romansu

Enajsterica iz Štandreža si je zapravila zmago v zadnjih sekundah srečanja

JUVENTINA — PRO ROMANS 1:1

Juventina: Tomasin, Rosolen, Nanut, Milocco, Tabaj, Castelli, Pavlin, Sirk, Storniolo, Pertini, Visintin.

Pro Romans: Dessabo, Miani, Bolzan, Pelos, Cabas, Demartin, Fogar, Zanolla, Calligaris, Bassen, Serino.

Strelca: v 16' d. p. Miani (R) avtogol, v 45' d. p. Demartin (R).

Koti: 4:2 za Juventino.

Sodnik: Ross iz Porcie.

V nedeljo smo na štandreškem igrišču bili priče lepi in borbeni tekmi, ki se je zaključila z izenačenjem. To je pravilno nagradilo obe ekipi. Gostujoča enajsterica iz Romansa je igrala požrtvovalno in se borila za zmago, ki naj bi ji pomagala se obdržati na prvem mestu lestvice. Juventina pa, s precej obnovljeno postavo je zaigrala proti gostom s čisto drugačnim sistemom, zelo različnim od onega, ki ga je imela do sedaj in ki je zakrivil njene dosedanje poraze. Prisostvovali smo torej živahnemu srečanju, bogatem na presenečenjih, v katerem je vsak igralec dal čim več od sebe, prav do meje svojih zmožnosti, brez trenutka oddiha. Ekipi sta se pošteno trudili, da bi prišli do gola, ki bi nasprotnika spravil na kolena in odločil zmago, zagrizene akcije so prehajale z enega polja na drugo, a treba je reči, vse v mejah korektnosti in športnega navdušenja.

Prvi strel, ki je potresel mrežo v 16' d. p. in prinesel prednost domači ekipi je bil sicer avtogol, ki ga je povzročil Miani, desni branilec Pro Romansa. Vendar je bila točka za Juventino neizogibna, ker je nastala iz zmede pred vratI, ki je pomenila že gotov gol za rdečebele. Pri žogi so namreč bili Visintin, Stomiolo in Sirk; Miani je v skrajnem trenutku skušal podati žogo vratarju svoje ekipe, a slednji je ni dosegel.

Tekma se je nadaljevala z istim živahnim ritmom in domačini so še nadalje enako napadali, niso se pa umaknili v obrambo. V 45' d. p. je Nanut v hitrem protinapadu Romansa zagrešil prekršek nad Calligarisom, sodnik je odredil kazenski strel, ki ga je streljal Fogar, desno krilo. Žoga je preletela obrambo Juventine, pred vrati katere je nastala gneča in Demartin, ki jo je prestregel z glavo, jo je gladko usmeril v vrata prav v trenutku, ko je žvižg naznanjal konec tekme. Da bi gol prestregel, bi se moral Tomasin, vratar domačih, pognati iz vrat, česar pa ni storil, čeprav ga pri tem nič ni oviralo in tako nosi sam velik del krivde za to izenačenje «in extremis».

Vsem igralcem na igrišču gre pohvala za igro, ki so jo nudili. S taktičnega vidika bi se dalo oporekati Juventini, da ji manjka koordinator v centru, katerega naloga bi bila podajati dolge žoge. Tako bi utrudili nasprotno obrambo in olajšali igranje napadalcem lastne ekipe. V vrstah Romansa se zlasti odlikujeta 34-letni Zanolla, desno krilo, ki je neprenehoma povzročal preglavice vratarju s svojo vztrajno prisotnostjo pri vsaki napadalni akciji, ter mladi Fogar, pa tudi Calligaris.

Zjutraj so mladinci Juventine odigrali s Sovodnjami na igrišču slednjih tekmo z izidom 2:1.

D. R.

KOŠARKA

Goriški Splügen Bräu najmočnejši v B ligi?

Jugoslovanski trener Josip Djerdja je dobro pripravil goriško peterko za prvenstvo B lige

Prihodnjo nedeljo se bo začelo košarkarsko prvenstvo italijanske B lige. V letošnjem prvenstvu se bodo borile za pravico vstopa v gornjo ligo v glavnem samo tri ekipe. Te so Splügen Bräu iz Gorice, Becchi iz Forlija in Biancosarti iz Vigevana.

Becchi je lani igral v prvi ligi in je izpadel kljub svoji borbenosti in ker je imel tudi nekoliko smole. Če bo letos lahko igral v vrstah Becchija tudi Gennari, bo ta ekipa predstavljala pravo velesilo.

Biancosartiju je lani le za las ušlo prvo mesto v B ligi. Peterka iz Vigevana bi si bila lahko priborila prvo mesto, če bi ekipe ne oškodovali prav navijači, ki so ob koncu tekme s Snaiderom pretepli nekatere videmske igralce. Biancosarti je letos zamenjal nekatere igralce, vseeno pa mislimo, da se bo kljub temu potegoval za prvo mesto.

Končno še Splügen Bräu, ki se je v lanskem prvenstvu uvrstil na tretje mesto in ki ni izgubil niti tekme na domačih tleh, medtem ko je izgubil skoraj vse tekme (razen dveh) na tujem igrišču. Goriška ekipa bo stopila letos na igrišče bistveno močnejša. Dobila je novega trenerja, Djerdjo in tri nove igralce: Pierija, Merlattija in Magnonija.

Prvi je bil playmaker slavnega Simmenthala in v državni reprezentanci.

Drugi je igral kot pivot pri Oransodi, italijanskem državnem prvaku leta 1968. Pri tej ekipi je bil Merlatti steber obrambe, zato lahko upamo, da bo tudi v Gorici dobro igral.

Tretji je igral pri videmskem Snaiderju. Ta igralec ne dosega slave ostalih dveh, vseeno pa lahko rečemo, da ohrani v odločilnih trenutkih hladnokrvnost, medtem ko se skoro vsi drugi zmedejo. Zato bo prišel v poštev predvsem v tekmah na tujem igrišču, kjer se Goričani zlahka zmedejo.

Ostali igralci goriške ekipe so: Medeot, Krainer, Comelli, Kristiancic, Mauri, Meneghel, Ponton, Poloniatto. Te igralce poznamo že iz prejšnjega prvenstva. V pripravljalnih tekmah pa smo opazili, da so se pod vodstvom novega trenerja bistveno izboljšali Mauri, Meneghel in skoro vsi ostali igralci. Za Maurija in Meneghela lahko trdimo, da igrata sedaj bistveno boljše in bolj borbeno. Tako sestavljena ekipa bi se morala uvrstiti brez dvoma na prvo mesto in bi se morala končno povrniti v prvo ligo. Zato lahko pričakujemo, da bo Splügen Bräu zmagal v vseh tekmah na domačih tleh, medtem ko bi mu lahko dovolili, da bi utrpel le en poraz na tujem igrišču.

Poleg Becchija in Biancosartija verjetno ni druge peterke, ki bi lahko ogrožala prvo mesto ali zmago Goričanov, posebno, ker so te ekipe na nižji tehnični ravni kot je Splügen Bräu. Ostale ekipe B lige so torej: Junior Faema, Gamma Varese, La Torre Reggio Emilia, Ausosiemens, Italsider Trst, Candy Brugherio, Gira, Libertas Biella in Lloyd Adriatico.

—amon—

ODBOJKA — ITALIJANSKA MOŠKA A LIGA

Ekipi Parme in Virtusa še vedno brez poraza

V ženski A ligi ni Max Mara v dosedanjih štirih kolih zapravila niti seta

Italijansko državno odbojkarsko prvenstvo moške A lige se doslej odvija v znamenju popolne premoči Parme in Virtusa iz Bologne, ki nista doslej utrpela še nobenega poraza. Ruini (za katerega igra tudi Sergij Veljak) je letošnje prvenstvo začel razmeroma nezadovoljivo, kaže, pa da si je zdaj nekoliko opomogel in tvori z obema vodečima ekipama veliko trojico te lige.

V petem kolu so dosegli naslednje izide:

B. Brummel — CSI Milano 3:1 (6, 15, 5—, 14)

Ruini — Panini 3:0 (11, 12, 12)

Virtus — VBC Genova 3:0 (8, 5, 6)

Parma — Termoshell 3:2 (11, 10—, 7, 12—, 13)

Casadio — Bovoli 3:2 (10—, 14, 12—, 7, 13)

LESTVICA

Parma	5	5	0	15: 3	10
Virtus	5	5	5	15: 4	10
Ruini	5	4	1	13: 5	8
B. Brummel	5	3	2	11: 9	6
CSI Milano	5	2	3	9:10	4
Termoshell	5	2	3	11:12	4
Bovoli	5	2	3	7:10	4
Panini	5	2	3	9:13	4
Casadio	4	2	2	8: 9	4
Buscaglione	4	1	3	5:10	2
Olimpia	3	0	0	2: 9	0
VBC Genova	5	0	5	2:15	0

* * *

V ženski A ligi lanski državni prvak Max Mara Torre nadaljuje s svojimi presenetljivimi nastopi. Ta šesterka je sicer zmagovala že več let, toda z visoko izraženimi rezultati je doslej odpravila večinoma le šibkejše ekipe, letos pa «melje» tudi močnejše. Da je res tako, je moral v nedeljo okusiti tudi Confit, ki je na lestvici na tretjem mestu, a je kljub temu v vseh treh setih odvzel državnim prvakinjam samo tri točke, v enem setu celo nobene.

Izidi zadnjega kola:

CUS Parma — FARI Palermo 3:0 5, 12, 12)

Cabassi — Catania 3:2 (11, 13, 8—, 5—, 13)

Max Mara — Confit 3:0 (0, 1, 2)

Virtus — FARI Palermo 3:1 (13, 11, 13—, 10)

Fini — Catania 3:0 (12, 3, 2)

LESTVICA

Max Mara	4	4	0	12: 0	8
Fini	3	3	0	9: 1	6
Confit	4	2	2	6: 8	4
CUS Parma	2	2	0	6: 1	4
Cabassi	3	2	1	6: 6	4
FARI Palermo	4	1	3	4: 9	2
Virtus	2	1	1	4: 4	2
Bergamo	2	0	0	2: 6	0
Aosta	2	0	2	2: 6	0
Catania	4	0	0	2:12	0

JUGOSLOVANSKO PRVENSTVO

Beograjski odbojkarji najuspešnejši

V tretjem kolu jugoslovanskega prvoligaškega odbojkarskega prvenstva so dosegli naslednje izide:

Moški

Železničar — Radnički 2:3
Jedinstvo — Crvena zvezda 2:3
Vardar — Partizan 0:3
Bosna — Kvarner 0:3
Spartak — Mladost 2:3

Na lestvici so v vodstvu Partizan, Crvena zveza in Mladost, ki imajo po 6 točk.

ženske

Radnički — Partizan (BE) 0:3
Sloboda — Mladost 2:3
Partizan Reka — P.S. Karlovci 2:3
Vukovar — Poštar 0:3
Radnički — Crvena zvezda 0:3.

Na lestvici sta v vodstvu beograjski ekipi Crvena zvezda in Partizan, ki imata po 6 točk.

Ob prvi obletnici smrti se odbor in tekmovalci ŠD Breg spominjajo svojega člana in tekmovalca Stanka Krasne.

NAMIZNI TENIS — US NOSARI BERGAMO - BOR 3:6

Presenetljiva zmaga Bora nad zelo močnim Nosarijem

Borovci so letos kandidati za vstop v A ligo

V nedeljo se je začela za namizni tenis B liga, v kateri nastopajo tudi igralci Bora. Prvo srečanje so borovci imeli v Bergamu proti moštvu US Nosari. To moštvo je med najmočnejšimi v B ligi in vsi so bili prepričani, da bo letos prav temu moštvu uspelo prestopiti v A ligo. Proti vsakemu pričakovanju pa so borovci v postavi Bole, Košuta Edi in Grbec premagali že ob prvem srečanju tega močnega nasprotnika.

Ta zmaga je za Boleta in Košuto zaslužena nagrada za dolgoletno požrtvovalno izpopolnjevanje in logična posledica njunega tehničnega napredovanja. Oba sta pokazala proti tem močnim nasprotnikom izredno pestro in učinkovito igro. Košuta se je odlikoval z inteligentno obrambno igro, ki jo je pogosto zaostril z nenadnimi in skoraj vedno uspešnimi napadi.

Bole se je, kot vedno, izkazal s svojim močnim napadom, ki je letos še bolj učinkovit zaradi izrednih «top spin» udarcev. Ta igralec ima vse možnosti, da napreduje in izboljša svojo sedanjo raven in ne bi bilo čudno, če bi se s časom uvrstil med najmočnejše igralce v Italiji. Trenutno pa je Košuta Edi vsekakor najbolj učinkovit igralec Bora in pri njem zlasti preseneča dosežena zrelost igre in hladnost, s katero čaka, da preide ob ugodnem trenutku iz obrambe v napad. Ta način igre je zlasti zmedel močnega Scarpellinija, ki je kaj kmalu obupal ob neizprosnih Košutovih napadih; celo mladi Allieri, ki nastopa v državni mladinski reprezentanci je zelo hitro podlegel. Bole se je nasprotno moral truditi ob vsakem setu, da je lahko uveljavil svojo igro in napeto je bilo predvsem njegovo srečanje s Scarpellinijem, ki je klonil šele po koncu treh borbenih setov.

Žal, da Bor trenutno nima tretjega igralca, ki bi uspešno tekmoval proti tako močnim nasprotnikom, Grbec se je sicer kot rezerva Tomšiča potrudil, vendar ni na ravni izkušenih igralcev in se mu očitno pozna, da se že dolgo ni udeležil pravih tekmovanj. Če bo Bor zadovoljivo rešil problem tretjega igralca, potem smo lahko gotovi, da bodo borovci prišli že letos v A ligo; to je sicer rezultat, ki jim je že sedaj dosegljiv, če ne bo prišlo do kakih nepričakovanih odsotnosti. Z zaupanjem torej lahko gledamo na prihodnja srečanja, že sedaj pa lahko pohvalimo te naše igralce za izreden uspeh, ki so ga dosegli v Bergamu.

Tehnični rezultati:

Košuta E. — Allieri 2:0 (21:16, 21:20)
Bole — Gorrini 2:1 (16:21, 21:17, 21:19)
Grbec — Scarpellini 0:2 (14:21, 10:21:)
Bole — Allieri 2:1 (20:22, 21:17, 21:13)
Košuta — Scarpellini 2:0 (21:14, 21:12)
Grbec — Gorrini 0:2 (13:21, 15:21)
Bole — Scarpellini 2:1 (21:19, 17:21, 21:15)
Grbec — Allieri 0:3 (15:21, 10:21)
Košuta — Gorrini 2:0 (21:0, 21:0 za f. f.)

Grbec Klavdij

TELOVADBA

Leon Štukelj ima sedemdeset let

Znani slovenski telovadec Leon Štukelj praznuje v teh dneh sedemdesetletnico svojega rojstva. Štukelj je doslej najuspešnejši jugoslovanski olimpijski tekmovalec, saj je osvojil kar 3 zlate, 1 srebrno in 2 bronasti kolajni.

Nastopil je na treh olimpijskih igrah: leta 1924 v Parizu, 1928 v Amsterdamu in 1936 v Berlinu. Sedaj živi kot upokojenec v Mariboru. Lani je bil tudi v Trstu, ko se je kot gost udeležil zaključnih slovesnosti 10. jubilejnih zamejskih športnih iger.

Jubilantu iskrene čestitke!

ODBOJKA

Poraz Virtusa v Zagrebu

V prijateljskem odbojkarskem srečanju v Zagrebu je tamkajšnja Mladost premagala italijansko moško šesterko Virtus iz Bologne s 3:0 (12, 8, 3).

Srečanje so odigrali v okviru pobratenja Zagreba in Bologne.

OBVESTILA

Športno društvo Breg obvešča vse svoje člane, da ima tudi letos na razpolago abonmaje za predstave Slovenskega gledališča v Trstu. Interesenti jih lahko dobijo na društvenem sedežu in pri vaških zastopnikih.

Košarkarski odsek Športnega združenja Bor obvešča vse mladince, ki se zanimajo za košarko in bi se radi udejstvovali v minibasketu, da so treningi vsak teden ob torkih ob 16.30 na stadionu «1. maj» pri Sv. Ivanu.

ALPINIZEM

Slovenski alpinisti o svojem delovanju

V preteklih dneh so se sestali v Gozd-Martuljku alpinisti iz vse Slovenije, da bi pregledali sadove svojega udejstvovanja v minuli sezoni in začrtali smernice za bodočo.

Govorili so med drugim tudi o vodništvu v slovenskih gorah, ki se doslej še ni uveljavilo. Zato bodo skušali poiskati drug način razvoja te aktivnosti, ki je sicer v ostalem delu Alp dokaj razvita.

Govorili so tudi o slovenskih himalajskih odpravah. Glede nadaljnjih pohodov v to visoko gorovje sta trenutno dve varianti. Po prvi naj bi organizirali v prihodnji sezoni večjo 3. jugoslovansko himalajsko odpravo, po drugi pa bi namesto ene same odšlo v Himalajo več manjših in seveda tudi cenejših odprav. Vsekakor se pa slovenski alpinisti še vedno niso odrekli zamisli, da bi osvojili Kangbačen, ki je visok skoraj osem tisoč metrov.

Med predlogi za prihodnjo dejavnost je bil tudi ta, po katerem naj bi organizirali v višje gore dokaj zahtevne izlete za tiste planince, ki sicer niso tako izurjeni kot alpinisti, so pa sposobni večjih storitev, kot običajni planinci.

NOGOMET

Sinoči so med drugimi dosegli naslednje mednarodne nogometne izide:

sejemski pokal:

Legija (Pol.) — Waregem (Bel.) 2:0

AIK (Šved.) — Hannover (Z. Nem.) 4:2

Film o olimpijskih igrah bo stal 238 milijonov lir

Mehikanci so ukazali posneti na filmski trak vse, kar se je na letošnjih igrah dogajalo

Olimpijske igre so izredno velika prireditev, ki zahteva velikanski organizacijski napor pa tudi finančna bremena. V zameno za vse to seveda nudi čudovito predstavo, ki ostane neizbrisno v spominu vsem, ki si iger niso mogli osebno ogledati.

Vsaka država, ki prireja olimpijske igre, posname o njih tudi celovečerni film. To je že tradicija. In tej se seveda ni hotela izneveriti niti Mehika.

Očividno pa se Mehikanci sami niso čutili dovolj sposobni, da bi posneli tako zahteven film, čeprav je pri njih filmska industrija precej razvita in znana tudi po svetu. Raje so ga poverili tujcem, ki so na področju snemanja velikih športnih manifestacij bolj izkušeni. Izbrali so angleško filmsko družbo «Samuelson film service», za katero je delalo v mehiški prestolnici za časa iger okrog 100 oseb: 40 je bilo Angležev, ostali pa domačini.

Kaj vse bomo videli na platnu o letošnjih igrah je danes še težko reči. Snemalci so posneli na filmski trak praktično vse, kar se je dogajalo pod znamenjem petih olimpijskih krogov, kar pove tudi podatek, da so imeli na razpolago za filmanje kar pet tisoč kg materiala, med katerim so večino teže predstavljali filmi.

Vse to seveda ni bilo kar tako, tudi kar se tiče cene. «Samuelson film service» je že pred sklenitvijo pogodbe določil ceno, ki so jo Mehikanci kajpak sprejeli. Film bo namreč stal 238 milijonov lir. Za to ceno lahko vsekakor pričakujemo dober filmski izdelek.

Z LETOŠNJIH OLIMPIJSKIH IGER

Ta skok v daljino je prinesel Romunki Viscopoleanu zlato medaljo (levo). Ameriška plavalka Sue Pedersen je prinesla domov dve zlati in dve srebrni medalji (desno)

Črnci so bili letos med glavnimi protagonisti mehiških olimpijskih iger. Na sliki ameriška sprinterja John Carlos (levo) in Tommie Smith (desno)

Hasan Seidbejli — 3.

TELEFONISTKA

Mehriban je še vedno stala v veži. Cesta se je spraznila. Prižgane svetilke so visele kot oranžne krogle. Na temnem nebu brez lune so migljale zvezde. Mehriban so se zdele podobne lučkam na aparatu. Nekje so sunkovito piskale lokomotive.

Rafinerija je bila podobna velikanski speči živali. Enakomerno je sopla in ti mogočni vzdihi so Mehriban tlačili k tlom. Postalo ji je tesno. Hotela je k direktorju povedat, naj bi jo kar takoj odpustil. Toda naenkrat je spet jasno zaslišala Mahbubine besede: «Ne bomo pustile, da bi te žalil.» In kaj je še rekla? «Brez muje se še čevelj ne obuje.»

Ni stopila k direktorju, počasi se je odpravila proti tramvajski postaji. Glavna gneča je bila že mimo, zato je bilo v prikolici skoraj prazno. Samo dva fanta sta sedela na klopi. Sprevodnice tudi ni bilo: izkoristila je premor in šla v prvi voz poklepetat s tovarišico.

Mehriban se je vsa trudna vsedla na zadnjo klop. Fanta sta si nekaj pošepetala in eden od njiju je podjetno stopil k njej ter se vsedel nasproti.

«Kje si v službi, punčka?»

Mehriban ga je v zadregi pogledala in se presedla drugam. Fant je stopil za njo.

«Kaj pa je tako hudega, da si jezna. Menda nisem slabše sorte, kot si ti.»

Trudne dekletove oči so ga pogledale z očitanjem. Po tem pogledu je fanta neprisiljenost pri priči zapustila. V zadregi si je popravil čepico, si zategnil pas in se nasmehnil:

«Nikar se ne jezi, punčka, mislil sem, da bi se nemara seznanila.»

Mehriban je počasi zaprla oči in med trepalnicami so ji privrele solze. Ena od njih ji je zdrsnila po licu...

Fant je tiho vstal in odšel k prijatelju. Mehriban nista več nadlegovala. Le od daleč sta z začudenjem pogledovala čudno dekle.

Mehriban je stanovala v enem tistih delov Bakuja, ki ležijo na gričih, v dvosobnem stanovanju stare tronadstropne hiše.

Prišla je po cesti do hiše in se povzpela do tretjega nadstropja, odprla vrata, prižgala luč in se v strahu ozrla po sobi. Zmeraj se ji je zdelo, da se v sobi nekdo skriva. Toda bilo ni nikogar: babico je pokopala že pred dvema mesecema.

Na mizi zraven okna je zagledala kuverto in že hotela planiti tja. Toda spomnila se je, da je to očetovo pismo, ki ga je dobila iz Rige že pred desetimi dnevi, in se ustavila.

Pismo je prebrala večkrat in ga je še zmeraj prebirala po malem. Oče je pisal, da ni mogel priti na pogreb, ker je bil bolan. Pisal je, da je imel zadnje čase veliko dela, ter nekaj besed o Tamari, njeni mačehi. Na koncu pa je bilo tisto poglavitno, češ otroci odraščajo, kmalu bodo šli v šolo in treba bo veliko denarja. Zato denarja ne bo mogel več pošiljati. Mehriban je zdaj že odrasla, saj ima osemnajst let, in če bo našla primerno delo, se bo lahko preživljala sama.

Stvar je jasna. S tem kratkim pismom se je oče odrekel Mehriban. To ni bilo težko spoznati. Mehriban pisma ni raztrgala niti ga ni vrgla stran. To je bilo očetovo zadnje pismo. Bila je prepričana, da ne bo dobila nobenega več. In kljub temu je imela očeta rada. Dostikrat se je v mislih pogovarjala z njim, se stiskala k njegovim prsim in mu govorila lepe stvari.

Ko se je prebudila iz takih sanjarij, je po navadi tiho jokala in hlipala kot otroci.

Ko je pokopala babico, ji je zmanjkalo denarja, posoditi si ga je morala pri sosedi Nisabeim. Zdaj bo morala vračati dolg iz svojega zaslužka, saj oče ne bo več poslal denarja. Začela je iskati službo. V petih, šestih dneh je obhodila skoraj vse mesto.

Mati ji je umrla na porodu. Z možem pa se je razšla že nekaj mesecev prej, preden se je Mehriban rodila. Njeno rojstvo je bilo posledica poznanstva dveh mladih ljudi, ki sta mislila, da je njuno površno srečanje ljubezen. Kmalu sta to spoznala in se razšla.

Babica je bila zelo bolehna: bila je slaba na ledvicah in je večinoma ležala. Mehribanin oče je imel čudno navado, da je vsake dve, tri leta menjal službo. Tako je jemal hčer s seboj zdaj v Kujbišev, zdaj v Harkov ali Leningrad.

Mehriban je počasi zaostajala za vrstnicami. Selitve iz enega mesta v drugo so ji škodile v šoli in pri učenju. Nič ni bilo trajnega v njenem življenju. Vse se je hitro nehalo: šola in učenje ter poznanstva s sošolci. Tudi spomini so bili skopi. Doživela je malo veselja; žalost, dolgčas in samota so jo spremljali dneve, tedne in mesece. Ko je oče zadnjič prišel v Baku, se je oženil s Tamaro, nato pa so se preselili v Rigo vsi trije — oče, njegova žena Tamara in Mehriban. V Bakuju je bila Mehriban v azerbajdžanski šoli, v tistih mestih, kjer sta potem živela z očetom, pa je bilo to nemogoče, morala je hoditi v ukrajinske ali v ruske šole, zato ji v šoli ni šlo. S težavo je prilezla do sedmega razreda.

Ko je imela Tamara drugega sina, je njihovo stanovanje v Rigi postalo tesno, zato so Mehriban poslali v Baku k babici. Od takrat sta minili dve leti. Mehriban je zdaj hodila v osmi razred večerne šole. Ker ni imela nobenega poklica niti življenjske izkušenosti, je težko našla primerno delo. Po dolgem iskanju je končno zvedela, da iščejo v rafineriji telefonistko. Takoj je odšla tja, oddala prošnjo in se razveselila, ko so ji povedali, da jo vzamejo na preskušnjo.

Današnji neuspeh jo je zelo prestrašil. Mogoče je že jutri zvečer, ko bo prišla na delo, ne bodo pustili v centralo, češ da tega dela ne zna opravljati. Odpustili jo bodo. Šef četrtega obrata je odkrito dejal, da jo je treba odpustiti... Kako je že rekla Simuzar? Ali lahko pričakuje pomoči od tega robatega, strogega dekleta? Ko pa je tako ravnodušno odgovorila na njeno opravičilo: «Kaj pa imamo me opraviti s to tvojo zadevo?» Šefu četrtega oddelka se je vendar opravičila... Kaj bi ga pa stalo, če bi ji oprostil? On pa je celo zahteval, da jo odpustijo. in še tako grobo! Zazdelo se je, da je v sobi tako soparno, da jo bo zdaj zdaj zadušilo. Odprla je vrata na balkon. Vlažen veter z morja jo je osvežil. Mežikajoče luči so kot živ ogenj v polkrogu objemale oddaljeno pristanišče in stiskale morje v svojih objemih. Luči so migotale, se prelivale in kot tenke igle zabadale v črno vodo ter trepetale v njej.

Mehriban si je odpela nekaj gumbov na prsih in dihala topel, dušeč zrak.

In nenadoma jo je zagrabilo kot velikanski val. Življenje, burno in prekipevajoče, veselje biti mlad, čutiti lepoto te pomladne noči in se veseliti preprosto zato, ker živi! Ta zavest je kot mogočen sunek burje odnesla vlažno meglo žalosti današnjega dneva, ki ji je oklepala dušo in jo mrazila. «Jutri grem na vsak način na delo, pa naj stane kar hoče. Če me ne bodo več marali, bom prosila, naj mi puste, da se še naprej učim in privadim. Saj je Mahbuba rekla, da so se tudi one v začetku motile. To se razume,» je veselo premišljala.

2

Drugi dan je Mehriban, kot je sklenila, prišla na delo. Čeprav se je trdno odločila, pa jo je bilo vseeno zelo strah, in zato je prišla celo uro prezgodaj. Hodila je po hodniku, ogledovala plakate in prebirala stenski časopis ter obvestila. Nekajkrat je prebrala vse, kar se je dalo prebrati.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/1, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV FRANČISKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečno 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.100 lir, celoletna 8.100 lir — SFRJ — mesečna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DŽS, Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 501-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir besedo — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV ŽORKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst